

ERIALASE EESTI KEELE
ÕPPEMATERJALID
LAOMAJANDUSE
ERIALALE

Irina Kožemjatšenko

Toimetanud Elle Sõrmus

TALLINN 2008

SISUKORD

Teema 1. Laojuhataja töö	3
Teema 2. Laotöö organiseerimine	9
Teema 3. Pakend ja pakkimistööd	17
Teema 4. Tõstukid	26

Erialase eesti keele õppematerjalid on mõeldud nii põhikooli kui gümnaasiumi baasil õppijatele, sest teemade käsitlemisel on kasutatud erineva raskusastmega tekste ja ülesandeid. Osaoskusi arendatakse tekstipõhiselt ja integreeritult, kuna eesmärk on valmistada õppijaid ette eestikeelses töökeskkonnas suhtlemiseks.

Tasuta jaotatav tiraaž.

Autor: Irina Kožemjatšenko
Toimetaja: Elle Sõrmus
Pretsensendid: Seoriin Jõgise, Signe Sundja
Keeletoimetaja: Signe Põldsaar
Kujundaja: Tatjana Virulaine
Autoriõigus: Integratsiooni Sihtasutus

Erialaoõppe ja keeleõppe lõimimisest
Õppematerjal vene õppekeelega kutseõppeasutustele

ISBN 978-9985-9916-6-4

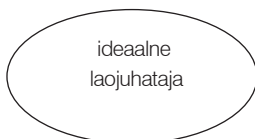
TEEMA 1. LAOJUHATAJA TÖÖ

Teema lõpuks õppijad

- teavad, millised on peamised laojuhataja ning muu laopersonali töökohustused;
- oskavad kirjeldada laojuhataja kutset;
- oskavad kirjutada avaldust laondusega seotud töökohale.

SISSEJUHATAV ÜLESANNE (PAARISTÖÖ)

1. Arutlege, mida peab oskama ja teadma ideaalne laojuhataja.

SÕNAVARA

2. Tõlgi tundmatud sõnad. Koosta lauseid, kasutades järgmisi lausealgusi.

- Laojuhataja peab oskama... .
- Laojuhtaja töö nõuab (mida?)... .

juhtima, juhtida, juhin

loovutami/ne, -se, -t

ladusta/ma, -da, -n

jaota/ma, -da, -n

taga/ma, -da, -n

korralda/ma, -da, -n

vastutusvõime, -, -t

paiguta/ma, -da, -n

järgi/ma, -da, -n (mida?)

nõue, nõude, nõuet

hankija, -, -t

pakkima, pakkida, pakin

väljasaadetud

toime tulema, tulla, tulen toime (millega?)

arvestust pidama, pidada, pean arvestust (mille üle?)

käitlemisprotsess

ladustus, -e, -t

jaotus, -e, -t

kavanda/ma, -da, -n

sead/e, -me, -et

hoiak, -u, -ut

hoi/d, -u, -du

vastutus, -e, -t

väljasta/ma, -da, -n

siirdama, siirata, siirdan

sissetulnud

hoolikus, -e, -t

ohutustehnika, -, -t

töökorraldus, -e, -t

SÕNAVARA

3. Leia laojuhataja ja laopidaja kutsekirjeldusest eelmise ülesande sõnad.

Laojuhataja kutsekirjeldus	Laopidaja kutsekirjeldus
Laojuhataja juhib ettevõtte lao tööd. Ta juhib kauba käitlemisprotsessi laos kauba vastuvõtmisest kuni selle loovutamiseni. Tema tööülesannete hulka kuulub ettevõtte ladustus- ja jaotustegevuse kavandamine, juhtimine ja koordineerimine; laoinventari ja seadmete planeerimine ja kasutuse korraldamine; kulukontroll ning ressursside efektiivse kasutamise tagamine; jäätmete töötlemise organiseerimine. Ta korraldab ja juhib lao igapäevast tööd, tegeleb laopersonali valikuga, väljaõppega ja töö kontrollimisega, esindab struktuuriüksust oma ettevõtte sisestes ja välistes suhetes.	Laopidaja töötab ettevõtte laos. Ta tegeleb kaupade vastuvõtmise, hoiule paigutamise, siirdamise, komplekteerimise, pakkimise, väljastamise ja inventeerimisega. Ta peab arvestust sissetulnud, väljasaadetud ja laos olevate kaupade üle, tunneb laos olevaid kaupu ja tööülesannetega seotud dokumentatsiooni ning klientidega sõlmitud lepingute sisu. Laopidaja teab kaupade paigutamise põhimõtteid, tunneb ja oskab juhtida kaupade ümberpaigutamiseks kasutatavaid transpordivahendeid. Töö nõuab lao töökorralduse ja ohutustehnika nõuete tundmist ja täpset järgimist.

Laojuhataja töö nõuab logistika-alaseid teadmisi ning juhtimisoskusi. Töö eeldab positiivset hoiakut, head suhtlemisoskust, iseseisvust, distsiplineeritust ning otsustus- ja vastutusvõimet, et tulla toime laojuhtimisega muutuvates olukordades. Vajalik on ressursside juhtimise oskus ning orienteeritus tulemusele.

Eeldatav haridustase kutsequalifikatsiooni töendamisel on kõrgharidus ja 2-aastane töökogemus või keskharidus, erialane täienduskoolitus ja 5-aastane töökogemus.

Laopidaja suhtleb klientide, hankijate, transpordiettevõtete esindajate ning kaastöötajatega. Ta juhendab uusi töötajaid ning korraldab abitööliste tööd.

Laopidaja töö eeldab nii iseseisvust kui ka koostöövõimet meeskonnas. Töö eeldab loomupärast korra- ja puhtusearmastust, hoolikust ja täpsust. Laopidaja tööga kaasneb materiaalne vastutus, mis eeldab ausust.

Laopidaja III kutsequalifikatsiooni taotlemisel on nõutav haridustase keskharidus

www.kutsekoda.ee

LUGEMINE (PAARISTÖÖ)

4. Võrrelge laojuhataja ja laopidaja kutsekirjeldust ning leidke, mille poolest erinevad nende töökohustused, mis on nendes kutsetes ühist.

SÕNAVARA. RÄÄKIMINE

5. Milline sõna ei sobi ritta? Miks?

1. komplekteerija, laojuhataja, laopidaja, keevitaja, tõstukijuht
2. kavandamine, koordineerimine, juhtimine, kontrollimine, komplekteerimine
3. koostöövõime, kärsitus, suhtlemisoskus, vastutusvõime, iseseisvus
4. tundma, juhtima, nõudma, pakkima, väljastama
5. tulemus, tööülesanne, käitlemisprotsess, jaotustegevus, kutsequalifikatsioon
6. eeldama, juhendama, nõudma, tegelema, vajama

KUULAMINE

6. Kuulake tekst nr 1 ja täitke lüngad.

1. Laojuhataja kõige tähtsam funktsioon on korraldada töö selliselt, et inimeste tööjõud kui oleks täielikult ära kasutatud.
2. Laojuhataja peab suutma mõjutada töötajate arvamusi, seisukohti, suhtumist ja käitumist selliselt, et saavutatakse optimaalne
3. Üks tähtsamatest omadustest, mida nõutakse kaasaegselt laojuhilt, on võime
4. Esimene suur muutus laonduses oli kasutuselevõtmine Teise maailmasõja järel.
5. Kahjuks ei kasutata paljudes ladudes kõiki võimalusi, mida pakuvad kaasaegsed tehnoloogia, tehnika ja
6. Nii näiteks juurdub visalt kooditehnoloogia, sageli ei kasutata poolautomaatseid kilemähkimiseadmeid, saadeti ei markeerita transporditetiketidega jne.

GRAMMATIKA

7. Moodusta sõnadest laused. Pööra tähelepanu järgmiste tegusõnade reksioonile:

arvestust pida/ma, -da, pean arvestust (mille üle?); esinda/ma, -da, -n (keda? mida?);
nõudma, nõuda, nõuan (mida?); eelda/ma, -da, -n (mida?);
toime tulema, tulla, tulen toime (millega?); kaasnema, kaasneda, kaasneb (millega?)

1. suured laod, arvestust pidama, laojuhataja, kilemähkmissaadmed.
2. tema, esindama, oma firma, kursused, kus õpetama uus kooditehnoloogia,
3. kaasaegne laopidaja, nõudma, lao töökorralduse ja ohutustehnika nõuete tundmine ja täpne järgimine.
4. laojuhataja töö, eeldama, võime, kaasa minna, muutused.
5. laojuhataja töö, kaasnema, suur vastutus, sellepärast, pidama, ta, toime tulema, ressursside õige juhtimine.

RÄÄKIMINE

8. Vaata pilte ja nende all olevaid lühikirjeldusi. Kellest neist võiks saada ideaalne laojuhataja? Miks? Kes üldse ei sobiks laojuhatajaks? Põhjendades oma arvamust, kasuta järgmisi sõnu:

kahlemata, kindlasti, loomulikult, vaevalt, arvatavasti, suurepäraselt, vastavalt, sõltuvalt, üsna, päris, tegelikult.

John. Pedantne, asjalik, õiglane, sihikindel.

Daniel. Mehine, rahulik, kaalutlev, hea huumorimeelega

Kristi. Uudishimulik, auahne, edasipüüdlik, abivalmis.

Ljudmila. Tähelepanelik, vastutustundlik, heasüdamlik, korrektne.

Stella. Korralik, loov, viisakas, mõistlik.

Mark. Sügava iseloomu ja kriitilise mõistusega, julge, seikleja.

RÄÄKIMINE

9. Sul on tuttav, kes töötab laonduse valdkonnas ning tegeleb personali valikuga. Tal on vaja leida laojuhatajat. Keda sa soovitaksid eelmise ülesande inimestest? Põhjenda oma arvamust.

- a) Ma arvan, et kõige paremini sobiks....., kuna ta on.....
- b) Sellele ametikohale soovitaksin ma....., sest.....
- c) Minu meelest sobib sellele ametikohale....., aga.....
- d) Kui ma oleksin Teie kohal, siis ma valiksin....., sest.....

KIRJUTAMINE. RÄÄKIMINE

10. Koosta ideaalse laojuhataja portree võtmesõnade järgi:

- vanus
- haridustase
- isikuomadused, iseloomujooned
- välimus
- oskused

KIRJUTAMINE

11. Loe töökuulutust ning kirjuta pakutavale töökohale avaldus.

AS LADU 2007 VÕTAB KONKURSI KORRAS TÖÖLE

LAOJUHATAJA

Töö kirjeldus:

- laomeeskonna töö korraldamine
- kaupade lattu arvelevõtmine ning ladudevaheline liigutamine laoprogrammis
- materjalide ja valmistoodangu ladustamine, paigutus, komplekteerimine
- laovarude jälgimine
- laotehnika korrashoiu eest vastutamine

Nõudmised kandidaadile:

- kohusetunne ja ausus, hea pingetaluvus
- eelnev laotöö kogemus
- arvutikasutamise oskus, eesti ja vene keele oskus, soovitatavalt inglise keel suhtlustasandil
- töstukijuhilubade olemasolu

Ettevõtte pakub

- nüüdisaegset töökeskkonda ja töövahendeid
- kindlat ja püsivat tööd pidevalt arenevas ettevõttes
- võimalusi tööalaseks arenguks ja sõbralekku kollektiivi

Avalduse palume saata hiljemalt 25. detsembriks 2007 aadressil: AS LADU 2007, Kesk 78/1, 65749 Tallinn, märksõna „Laojuhataja“.

Avalduse näidis.

Sinu nimi:

Aadress:

Telefon:

Firma nimi:

Aadress:

Kuupäev:

AVALDUS

Austatud härra/proua juhataja

SIIA KIRJUTA, millal ja kust sa kuulutust lugesid, keda otsitakse.

SIIA KIRJUTA ametikoha nimetus.

SIIA KIRJUTA, miks soovid kandideerida.

SIIA KIRJUTA andmed oma hariduse kohta, töökogemused.

SIIA KIRJUTA, miks just sina oled sobiv kandidaat.

Lugupidamisega

(allkiri)

LUGEMINE. RÄÄKIMINE (PAARISTÖÖ)

12. Lugege kahe inimese tööintervjuud. Kes teie arvates valiti vabale ametikohale? Miks?

1. küsimus: Räägi endast lähemalt	
A: Kasvasin üles väikeses linnas. Peale abiellumist kolisin Tartusse, kus astusin magistrantuuri. Pärast kutsuti mind tööle ühte tuntud firmasse. Töötasin seal umbes 4 aastat. Mul on 3 last ja ma otsin töökohta, mille palk oleks suhteliselt kõrge.	B: Olen alati olnud parim selles, mida teen. Mulle meeldib töötada inimestega ja ma võin efektiivselt suhelda kellega tahes. Olen töötanud erinevates laondusega seotud firmades ja varieeruvates situatsioonides, see on mulle andnud hea kogemuse.
2. küsimus: Miks kandideerid sellele ametikohale?	
A: Üks mu sõber töötab ka teie laos ja tema soovitas. Mulle meeldib see, et teil on sundimatu tööõhkkond, see on väga oluline, millises keskkonnas töötad. Ma kuulsin ka, et siin on paindlik töögraafik, see sobib mulle. Ladu on samuti hea ja suur ja laonduse valdkonnas olete ju liidrid, mis on peamine.	B: Otsin töökohta laos, mille juhtimisstrateegia oleks selline kui teil. Kuna minu taust on just teie vakantsile sobilik, siis olen huvitatud teie heaks töötamisest ja oma kogemuste ning teadmistega teie firma edusse oma panuse andmisest.
3. küsimus: Kuidas kolleegid Sind kirjeldaksid?	
A: Mul on seda raske hinnata. Ma tõesti ei oska öelda, kuidas nad mind kirjeldaksid. Arvan, et nad peavad mind sihikindlaks ja oma töös eksperdik. Töenäoliselt peavad nad mind ka suurepäraseks kolleegiks. Ma ei usu, et nad minu kohta midagi halba ütleksid.	B: Kõigepealt nad ütleksid, et olen entusiastlik ja energiline. Et ma naudin klientidega suhtlemist. Teiseks peaksid nad mind ka heaks oma ala asjatundjaks. Ma pingutan kõvasti lao töö efektiivse organiseerimise, heade töötulemuste ja arenemise suunas.
4. küsimus: Kuidas sa ennast arendad ja täiendad?	
A: Lõpetasin eelmisel aastal Tallinna Tehnikaülikooli, esialgu sellest teadmiste hulgast piisab	B: Loen raamatuid, kasutan Internetti, ajakirjandust, kursuseid ja loenguid ...
5. küsimus: Milline on Sinu palgasoov?	
A: Ma ei oska öelda. Kui 5000 kätte saaksin, oleks hea küll. Aga muidugi oleneb sellest, kuidas teil võimalik on. Alguses oleksin ka vähemaga nõus.	B: Eelmises firmas teenisin samal ametipositsioonil koos boonustega kokku 15 000 piires ja sooviksin edaspidi samal ning veelgi paremal tasemel teenida.
6. küsimus: Kas Sul on meile küsimusi?	
A: Jah, mind huvitab kuidas teie firmas on tavaks sünnipäevi tähistada?	B: Jah on. Kuidas on teie ettevõttes korraldatud koolituse osa? Kas töötajatel on õigus ise ettepanekuid teha, või selgitatakse vajadus arenguveestuse käigus?

www.cv.ee

KIRJUTAMINE

13. Kujuta ette, et tulid tööintervjuule ülesandes 11 pakutud ametikohale. Kuidas sina vastaksid eelmise ülesande intervjuueerija küsimustele? Valmista oma vastused kirjalikult ette.

KUULAMINE. GRAMMATIKA

14. Kuula teksti nr 2 ja märgi, kas õige on A või B variant.

1. A) B)

2. A) B)

3. A) B)

4. A) B)

5. A) B)

SÕNAVARA

15. Ühenda eestikeelne laopersonali nimetus venekeelse vastega. Laopersonali lühikirjeldus aitab sul valida õige variandi. Kontrolli sõnaraamatu abil.

1. Laojuhataja (koordineerib kogu lao tööd, juhib laopersonali). а) завскладом
2. Vanemvastuvõtja (juhendab vahetult kauba vastuvõttu, kontrollib kaupade saatedokumente).
3. Paigutaja (vastutab kauba õige paiknemise eest laos).
4. Tõstukijuht (teostab transpordivahendist mahalaadimistöid ja viib kauba saabuvasse ekspeditsiooni).
5. Komplekteerija (paigutab alusele komplekteerimislehel näidatud aadressilt nõutud koguse nõutud kaupa, varustab aluse nõuetekohaselt täidetud pakkelehega).
6. Virnastaja (teostab aktiivpesade täitmist, tagades sellega komplekteerijate sujuva töö).
7. Kauba väljastaja (vastutab kauba laost väljamineku õigsuse eest, koostab väljaveo ringid ja täidab transpordi saatelehed).

b) укладчик c) раздатчик, ответственный за выдачу товара d) старший приёмщик e) машинист подъёмника f) штабелевщик-укладчик g) комплектовщик h) поставщик i) сортировщик

SÕNAVARA

16. Tõlgi sõnaühendid eesti keelde.

- a. размещение товара
- b. приём товара
- c. знания в области логистики
- d. заниматься выдачей, комплектацией и упаковкой товара
- e. вести учёт прибывшего и отправленного товара
- f. руководить ежедневной работой склада
- g. двухлетний опыт работы
- h. транспортные накладные
- i. осуществлять разгрузочные работы

RÄÄKIMINE (PAARISTÖÖ)

17. Arutage omavahel.

- a) Nimetage laojuhataja töökohustusi. Mille poolest nad erinevad laopidaja töökohustustest?
- b) Nimetage vähemalt 5 laoametit (Näiteks: virnastaja, ...).
- c) Nimetage vähemalt 5 isikuomadust või oskust, mis on vajalikud laojuhataja töös.

RÄÄKIMINE (PAARISTÖÖ)

18. Tutvuge rollikaartidega.

Oled tööandja, kes otsib oma meeskonda laojuhatajat. Sul tuleb läbi viia intervjuu töökohale soovijaga. Kasuta kõiki teema materjale intervjuuküsimuste koostamiseks.

Oled töötaja, kes soovib kandideerida vabale töökohale laojuhatajana. Valmistu intervjuuks ja kasuta teema jooksul õpitut. Võta kaasa ka oma avaldus.

TEEMA 2. LAOTÖÖ ORGANISEERIMINE

Teema lõpuks õppijad

- teavad, millest sõltub laotöö efektiivsus ja kuidas seda tagada;
- teavad põhiliste laodokumentide eestikeelseid nimetusi;
- oskavad lühidalt jutustada, millised tegurid on tähtsad efektiivse laotöö organiseerimisel;
- oskavad leida vajaliku info arvelt-saatelehel.

SISSEJUHATAV ÜLESANNE

1. Vali 3 sõnaühendit, mis on sinu arvates kõige tähtsamad efektiivse laotöö organiseerimisel. Põhjenda oma valikut.

- laojuhtkonna professionaalne ettevalmistus
- ettevõtte materiaalsed võimalused tehnoloogilise ja tehnilise pargi uuendamiseks
- hea erialase ettevalmistusega ja töökogemustega laotöötajad
- hoiuruumi efektiivne kasutamine
- lao töö operatiivne planeerimine, hea tööjaotus
- uue laotehnika kasutamine
- laotöötajate motivatsioon tulemuslikult töötada
- efektiivne kauba vastuvõtt
- uute infosüsteemide kasutamine laos
- laodokumentatsiooni tundmine

SÕNAVARA

2. Leia A-tulba omadussõna juurde kaks sobivat nimisõna tulbast B.

Näiteks: efektiivne ladu, efektiivne hoiustamine

A	B	alus
efektiivne	ladu	siideriitul
aeganõudev	kaubavoog	veok
kitsas	hoiustamine	mahalaadimine
vastupidav	toode	vastuvõtuala
mugav	kogus	vastukaaltõstuk
ilus	vedu	hoiukoht
uus	vahekäik	siirdetõstuk
planeeritud	komplekteerimisviis	pakend
mahukas	virn	kiletamiseseade

LUGEMINE

3. Loe teksti ja vali vahepealkirjade hulgast õige variant.

Komplekteerimine	Lao töö operatiivne ja efektiivne planeerimine
Pakkimine	Hoiuruumi efektiivne kasutamine
Hoiustamine	Kauba vastuvõtt

Efektiivne ladu

Ladude töö eesmärk on korraldada iga päev sisenevate kaubavoogude käitsemist kaupade vastuvõtmisest väljastamiseni ja kindlustada kaupade hoiustamine toodete hävimise ja/või vigastusteta. Ladu peab suutma väljastada kaubad soovitud ajal, soovitud kogustes ning korralikult kaitstuna veoprotsessis esineda võivate vigastuste eest.

1).....

Kõige efektiivsem laoruumi kasutamine saavutatakse võimalikult kõrgete riiulite ja võimalikult kitsaste vahekäikudega. Siinkohal aga peab arvestama, et kõrgete riiulitega ladu ei sobi kiiresti liikuva kauba hoiustamiseks, kuna hoiukohtadele paigutamine ja komplekteerimine on aeganõudvad. Teine efektiivne hoiustamise viis on kaupade virnastamine. Virnastamist on otstarbekas kasutada eelkõige madalates ladudes, kuna virna on võimalik asetada enamasti 4–6 kaubaga alust.

Samas on head võimalused lao ruumala efektiivseks kasutamiseks sügavlaadimise ja siirde-riiulite kasutamine.

2).....

Kui töökoormus laos on suhteliselt ühtlane, annab see prima efekti. Vahendite kasutamise efektiivsus saavutatakse sellega, et kõik ei tee kõike, vaid teatud toiminguid teatud piirkonnas, kasutades seejuures kindlaid tõstukeid.

3)..... on efektiivne, kui

- liikumisteedkonnad veoki koormaruumi ja kauba ajutise paigutamise koha vahel vastuvõtualal on minimaalsed;
- mahalaadimisel kasutatakse sobivat laotehnikat (siirde- või vastukaaltõstukid);
- kaup paigutatakse vastuvõtualale toodete kaupa sorteerituna;
- kaubaaluste vahele jäetakse kauba ülekontrollimiseks vahekorridorid;
- vastuvõtuala on piisava suurusega, mis võimaldab seal vabalt töötada.

4).....

Kauba efektiivseks hoiustamiseks peaksid olema täidetud järgmised tingimused:

- kaubad paiknevad infosüsteemis kirjeldatud hoiukohtadel;
- kaupu siirdatakse ühelt hoiukohalt teisele minimaalselt;
- hoiukohad on kaubaga võimalikult täidetud;
- hoiukohtade kõrgused on kooskõlas kaubaaluste kõrgustega;
- hoiukohad on puhtad, neil ei veedele pakendiosi, kile- ja alusetükke;
- tooted on paigutatud kaubaalustel korrapäraselt ning kaubaalused on paigutatud hoiukohtadele korrapäraselt.

5).....

Komplekteerimistöö moodustab laos tehtavast tööst keskmiselt 60–70 %, mistõttu on võimalik laotöö efektiivsust parandada eelkõige selle õige korraldamisega. Juba väikesed muudatused töö ümberkorraldamisel võivad anda suurt kulusäästu.

6).....

Kauba efektiivne pakkimine eeldab sobivate pakkematerjalide ja vastavate seadmete ning abivahendite kasutamist, samuti pakkija professionaalseid oskusi. Kuna peale kaubaaluste kiletamist need tavaliselt kaalutakse ja vajadusel mõõdetakse, peaksid kiletamiseseade ja kaal asuma kõrvuti.

LUGEMINE

4. Otsusta, kas väide on õige või vale. Paranda valed väited teksti abil.

1. Efektiivse kaubavastuvõtu puhul kasutatakse siirde- või vastukaaltõstukeid.
2. Kõige efektiivsem laoruumi kasutamine saavutatakse võimalikult kitsaste riulite ja võimalikult kõrgete vahekäikudega.
3. Töö laos sujub lodusalt, kui kõik töötajad teevad kõike, mitte aga teatud toiminguid teatud piirkonnas.
4. Kui professionaalne pakkija kasutab sobivaid pakkematerjale, vastavaid seadmeid ning abivahendeid, võime öelda, et pakkimine on efektiivne.
5. Kui kaupade hoiustamisel hävitatakse või vigastatakse tooteid, siis võime öelda, et lao töö eesmärk ei ole täidetud.

LUGEMINE

5. Koosta lause ning sobita see venekeelse variandiga.

1. peab arvestama, kõrged riulid, ei sobi, kiiresti liikuva kauba hoiustamine, hoiukohtadele paigutamine, komplekteerimine, aeganõudev.
2. kaup, efektiivne pakkimine, eeldama, sobivad pakkematerjalid, vastavad seadmed, abivahendite kasutamine, pakkija, professionaalsed oskused.
3. ladu, suutma, väljastama, kaubad, soovitud aeg, soovitud kogus, korralikult kaitstud, veoprotsess, esinema, vigastused.
4. tooted, paigutatud, kaubaalused, korrapäraselt, hoiukohad, korrapäraselt.
5. virnastamine, otstarbekas, kasutama, eelkõige, madalad laod, virn, asetama, kaubaga alused.

A. Эффективная упаковка товара требует использования подходящих упаковочных материалов и соответствующего оборудования, а также профессиональных навыков упаковщика.

B. Штабелёвку целесообразно использовать прежде всего на низких складах, так как на штабель можно поместить от 4 до 6 поддонов.

C. Однако здесь следует учитывать, что склад с высокими полками не подходит для хранения ходового товара, так как размещение товара в хранилище и комплектация занимают много времени.

D. Склад должен быть в состоянии выдать товар в желаемое время, в желаемых количествах и хорошо защищённым от повреждений, возникновение которых возможно в процессе транспортировки

E. Товары располагаются на подтоварниках упорядоченно, подтоварники также располагаются в хранилище упорядоченно.

SÕNAVARA

6. Jaga alltoodud sõnad kahte rühma. Põhjenda oma jaotust.

LAONDUSES KASUTATAVAD SÕNAD	LAONDUSES MITTEKASUTATAVAD SÕNAD
-----------------------------	----------------------------------

juukseklamber, kõvaketas, kile, sorteerima, mõõtma, õhupall, kulusääst, põhjapõder, tõstuk, ujuma, hoiukoht, sääsk, paigutama, kaubaalus, uisutama, vastuvõtuala, vahekäik, kõlnivesi, toiming, pärl, abivahend, kaup, käsitsema, riul, kapsarull, pakkija, helkur, kogus, õlu, krivi-keeraja, kiik, komplekteerimine, õhuvärskendaja, noateritaja, kaal, sipelgapesa, virn, hiirematt, kleeps, taara

KUULAMINE

7. Kuula teksti nr 3 ja otsusta, kas esitatud väited on õiged või valed. Paranda valed väited.

1. Komplekteerimistöö osa laos tehtavast tööst on umbes 75 %.
2. Komplekteerimisprotsess algab kauba tellimisega ning pakkelehe väljaprintimisega.
3. Ratsionaalset planeerimist takistavad komplekteerimisel liiga kitsad laosisesed vahemaad.
4. Komplekteerimislehel peab kindlasti olema kauba laokood, aktiivaadress, kauba nimetus, hulgipakendi kogus ning kliendi poolt tellitud kogus.
5. Komplekteeritud kaubakohta ei ole vaja kiletada ega varustada pakkelehega.

LUGEMINE

8. Sa leidsid ajalehest kuulutuse kursuste kohta. Tutvu kuulutusega ja vasta küsimustele.

8.–9. augustil 2007

korraldab Äripäeva Koolituskeskus koostöös firmaga DOK AS koolituse

LAODOKUMENTATSIOONI TÄITMINE

Iga osaleja saab koolituse lõpus kaasa raamatu „Dokumendihaldus”!

Koolitus annab

- ✓ ülevaate laodokumentide liikidest;
- ✓ soovitud dokumentide korrektseks täitmiseks;
- ✓ näpunäited laodokumentidega töö organiseerimiseks.

Koolitus on mõeldud lajuhtidele, kes tahavad täiendada oma teadmisi laodokumentatsioonist ning lihtsustada laotööd, täites erinevat tüüpi dokumente korrektselt, osavalt ja kiiresti.

Info telefonil 667 0413 või elektronposti aadressil koolituskeskus@aripaev.ee.

Registreerumine aadressil koolituskeskus@aripaev.ee, koduleheküljel

www.aripaev.ee/koolitus või telefonil 667 0413. NB! Kohtade arv on piiratud.

1. Mida sa kuulutusest teada said?
2. Mida sa kuulutusest teada ei saanud ja sooviksid täpsustada?
3. Kes korraldab kuulutuses reklaamitud koolitust?
4. Kellele sobiks selline koolitus?
5. Mida õpetatakse koolituse käigus?
6. Miks võiks selline koolitus olla kasulik lajuhataja töös?
7. Kuidas on võimalik kursusele registreeruda?

RÄÄKIMINE

9. Tutvu rollikaardiga

ÕPILANE A

Sina oled laojuhataja, kes soovib registreeruda ülesandes 6 pakutud kursusele. Helista koolitusfirmasse ning täpsusta infot.

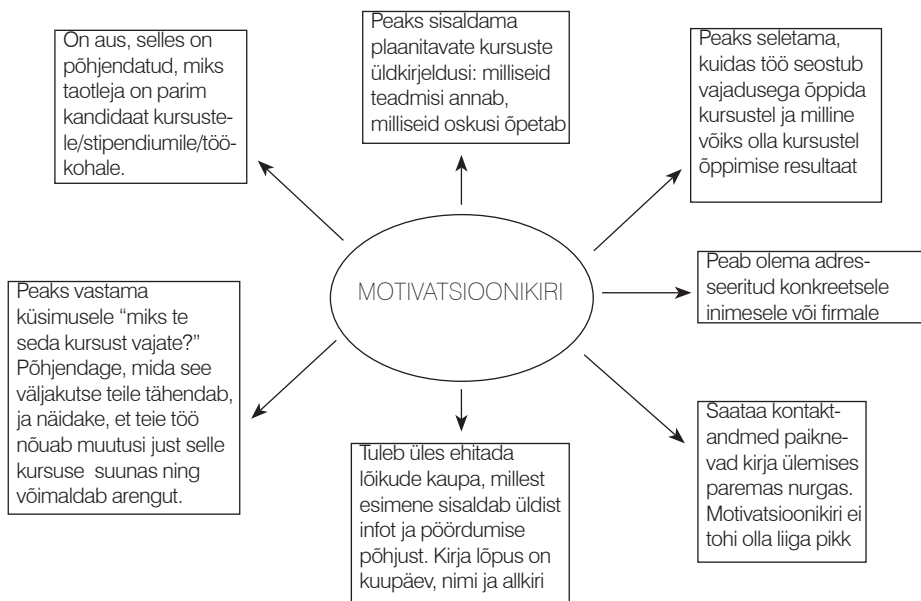
- kursuse hind? - täpsem toimumisaeg ja koht?
- koolitajad? - kursuse kava ? - tunnistus?

ÕPILANE B

Sina oled Äripäeva Koolituskeskuse sekretär, kes annab lisainfot koolituste kohta. Vasta kliendi küsimustele kursuste kohta. Kasuta kuulutuse materjali.

LUGEMINE (PAARISTÖÖ)

10. Lugege motivatsioonikirja kirjutamise soovitusi ning analüüsige allpool antud motivatsioonikirja. Nimetage kirja nõrgad küljed ja pakkuge paremini sobivaid variante.

Tere, lugupeetud direktor!

Mina olen truu töötaja meie ettevõtte laos juba 6 aastat. Olen alati õppinud erinevatel kursustel ja seminaridel, mis mulle väga meeldib, sest omandatud teadmised aitavad mul laotööd paremini organiseerida. Eile leidsin huvitava kuulutuse ja otsustasin paluda Teie abi. Selle aasta juunis korraldatakse kursused laojuhitidele, põhiteemaks on personalijuhtimine. Arvan, et need kursused on väga kasulikud. Soovin võtta sellest kursusest osa ning palun katta kõik kursustega seotud kulud. Olge lahke ja lubage mul õppida.

Parimaga, E. Sirko,
laojuht
22.03.07

SÕNAVARA

11. Dešifreeri sõnad. Leia teisest tulpast laodokumentide eestikeelsetele nimetustele venekeelsed vastused.

VÕTI: $A \leftrightarrow I$ $O \leftrightarrow E$ $\check{A} \leftrightarrow \check{U}$ $U \leftrightarrow \check{O}$

1. irvo	a) банковская выписка
2. siitoloht	b) накладная на перевозку товара
3. kiõbivoe siitoloht	c) товарная карта
4. kemploktooramasloht	d) лист на комплектацию товара
5. mihikindmaso ikt	e) договор о поставке
6. miksokerrildõs	f) акт списания
7. sassotõlokõ KE	g) счёт наличных денег (товарный чек)
8. sõlirihiiro	h) платёжное поручение
9. tollamõs	i) счёт
10. teetokiirt	j) заказ
11. ämborhandimaso ikt	k) акт приёма
12. kente vüljivuto	l) приходный кассовый ордер
13. velakara	m) акт переоценки
14. estõ-määgalopang	n) договор о купле-продаже
15. vistõvutõikt	o) доверенность
16. hinkolopang	p) накладная

SÕNAVARA

12. Vali antud sõnadest lünka sobiv sõna.

mahakandmisakte, tellimust, saatelebele, allahindamisaktid, tootekaarti, hankelepingul, saatelehte, vastuvõtuakti, vastuvõtuakt, tellimuse, komplekteerimislehel, hankelepingus, komplekteerimislebele, allahindamisakte, mahakandmisaktid, tootekaardi.

- Ostuassistent teeb konkreetse a) kokkulepitud firmale ning loob iga saabuva toote kohta andmepanka b), mis sisaldab rida andmeid, nagu näiteks tootekoodi laos, sisseostu, müügihinda jm.
- peavad olema kajastatud erinevad tähtsad andmed: hankija esindaja, kauba nimetused, soodustused, tellimuse täitmise aeg, kohale toimetamise tingimused jm.
- Kauba vastuvõtmine seisneb saabunud kauba kvaliteedilises ja kvantiteedilises kontrollis vastavalt kauba a)..... Pretensioonide korral koostatakse b)
- Kaubad komplekteeritakse aktiivaadressidelt vastavalt olevale järjekorrale.
- Prakeerija jälgib realiseerimisaegadest kinnipidamist, vormistab rikutud ja realiseerimisaja ületanud kaupade a), vormistab purunenud ja kasutamiskõlbmatuks muutunud kaupade b)

LUGEMINE. RÄÄKIMINE

13. Tutvu arve-saatelehega ning vasta küsimustele.

- Kes on tellimuse teostaja/täitja?

2. Kuhu tuleks pöörduda pretensioonide korral?
3. Milline info tellitud kauba kohta on kirjeldatud arvel-saatelehel?
4. Mis juhtub, kui saaja ei maksa arvet tähtjal?
5. Kes vastutab tellimuse üleandmise eest?

Tallegg AS

As Tallegg 30 EE, Saha tee 18, Loo 74201, As
Tallegg 25 EE, Sütemetsa tee 56, Tabasaku
76901, As Rakvere Lihakombinaat 13 EE,
Roodevälja küla, Sõmeru vald, Lääne-Virumaa
44305, Veterinary and Food Board Haigumaa
Veterinaarikeskus, Rita Otstavel

Tel. +372 6 107 020 (Põhja-Eesti tellimine)
Tel. +372 6 107 030 (Lõuna-Eesti tellimine)
Tel. +372 6 107 625 (laara)
Tel. +372 6 107 034 (pretensioonid)
Faks +372 6 107 033

Ühispank kood 401
Vet.lõend: Vast.dek 246
Ava 10002037109002
Imp.vet.lõend:
Reg.nr. 10017668
KMKR Nr. EE100434848

ARVE-SAAATELEHT NR. 11140685
Koopäev: 5/27/2004
Müügitellimus: 44110585
Põhjarve:
Maksetingimus: Neto 14 päeva
Maksetähtaeg: 6/10/2004
Vitenumber:
Viivis: 0,10%
Lehekülg: 1 / 1

Veering: 314 Narva-2 (Narva linn)
Autojuht: OÜ Lõhe A.K.F

Mügiesindaja: Undrest, Andrus
Tellimuse vastuvõtja: Kadak, Agnes

Makaja ...: Rõivas IP AS, Kood 1530
Tskalovi 19, Sillamäe 40232, IV, EST
EE100141762

Saaja ...: Rõivas IP AS, Kood 1530
Tskalovi 19, Sillamäe 40232, IV, EST

Kaubakood	EAN	Toote nimetus	Ühik	Kogus	Müügihind	Summa
15127	23640410	Ranna kõõlsaugu k/v	kg	2,10	21,00	44,10
Kogus: 2.10 Saib/kõbbik kuni: 6/20/2004 Jahutatud: 5/23/2004 Partil number: 10042336						
15135	23640141	Ranna sinkvorst	kg	2,18	22,95	50,03
Kogus: 2.18 Saib/kõbbik kuni: 6/15/2004 Jahutatud: 5/18/2004 Partil number: 10040680						
16204	23640320	Pererulaad	kg	2,53	49,80	125,99
Kogus: 2.53 Saib/kõbbik kuni: 6/3/2004 Jahutatud: 5/25/2004 Partil number: 10042731						
17135	23640358	Praetud külmutatud hakklihaokivake	kg	3,77	26,65	100,47
Kogus: 3.77 Saib/kõbbik kuni: 6/10/2004 Külmutatud: 5/21/2004 Partil number: 10041860						
17141	23640335	Praetud jahutatud kam-juurvilja kroketid	kg	2,05	23,50	48,18
Kogus: 2.05 Saib/kõbbik kuni: 6/2/2004 Jahutatud: 5/24/2004 Partil number: 10042621						
17201	23640109	Praetud külmutatud broileripihvid	kg	4,05	22,50	91,13
Kogus: 4.05 Saib/kõbbik kuni: 6/17/2004 Külmutatud: 5/19/2004 Partil number: 10041278						
19204		Purustatud linnuload	kg	5,00	5,00	25,00
Kogus: 5.00 Saib/kõbbik kuni: 6/25/2004 Külmutatud: 5/25/2004 Partil number: 10042028						

Säilitustemperatuurid jahutatud broilerilihal, hakklihaast toodetel, suitsutatud toodetel, rulaadidel, sinkidel ja lihaleibadel +2C...+4C, vorstidoodetel ja jahutatud praetoodetel +2...+6C, sügavkülmutatud toodetel -18C. Sügavkülmutatud tooteid pärast sulatamist mitte taaskülmutada. Gaasikeskkonda pakendatud praetoodete realiseerimisega pärast pakendi avamist on 48 tundi pakendi näidatud säilivusaaja piires. Säilituskestas vorstide realiseerimisega lahilõigatuna on 24 tundi. Toodete säilivusaega vt. pakendit.

Country of origin ESTONIA

Produced before 01.05.04. In conformity with Commission Decision 2004/280 EC

Summa EEK	484,90
Käibemaks 18% EEK	87,28
Omardus EEK	0,02
Kokku EEK	572,20

Taara	Kauba nimetus	Kogus	Ühik	Hind	Kliendi saldo	Tagastus
80001	Pastkast Tallegg	3,00	tk	70,00	10,00	
80002	Pastkast Mini	0,00	tk	70,00	0,00	
80003	Eksport kast	1,00	tk	70,00	2,00	
80015	Puitalus	0,00	tk	80,00	0,00	

Väljastaja (Alerant, Mari):

Autojuht andis üle:

Autojuht võttis vastu:

Klient võttis vastu:

SÕNAVARA. KIRJUTAMINE

14. Tõlgi eelmise ülesande arve-saatelehe abil väljendid eesti keelde ning koosta nendega oma laused.

- a. торговый представитель
- b. условия оплаты
- c. код товара
- d. температура хранения
- e. срок реализации
- f. название товара
- g. количество
- h. платательщик

SÕNAVARA. RÄÄKIMINE

15. Loe dokumentide nimetusi ja nimeta, millised on seotud laotöödega ja millisel juhul neid kasutatakse.

tootekaart, sünnitunnistus, kaebekiri, avaldus, mahakandmisakt, maksekorraldus, õpilaspilet, saateleht, hankeleping, komplekteerimisleht, lõputunnistus.

KIRJUTAMINE

16. Sa asusid tööle laojuhatajana ning soovid organiseerida efektiivset tööd laos. Koosta oma tegevuste plaan.

Kohe! <i>Näide:</i> - jaotada töökoormust laos (kõik ei tee kõike!!!)	Lähimas tulevikus - osta 2 uut vastukaaltõstukit	Pöörata tähelepanu - laotöötajate motiveerimisele
--	---	--

KOKKUVÕTTEV ÜLESANNE

17. Laojuhatajana soovid sa võtta osa kursusest „Laodokumentatsiooni täitmine“. Kirjuta oma ettevõtte direktorile motivatsioonikiri, milles palu katta kursusega seotud õppekulud, põhjalikumalt kirjelda, miks need kursused on tähtsad ning anna infot kursuste kohta.

TEEMA 3. PAKEND JA PAKKIMISTÖÖD

Teema lõpuks õppijad

- teavad põhilisi pakkematerjalide nimetusi ja nende pakkematerjalide omadusi;
- oskavad rääkida pakkematerjalidest ja pakenditest;
- oskavad lugeda pakendite märgistusi ning hinnata nende tähendust laomajanduse seisukohalt.

SISSEJUHATAV ÜLESANNE (PAARISTÖÖ)

1. Arutage omavahel.

Eestikeelsed sõnad „pakend“ ja „pakkimine“ tõlgitakse vene keelde ühte viisi – „упаковка“. Miks siis eesti keeles on kaks erinevat sõna?

KUULAMINE

2. Kuula teksti nr 4 ja tõmba joon alla sõnadele, mida kasutas laomajanduse õpetaja oma loengus. Tõlgi need sõnad.

tõstuk	pakkimistööd	tarbijapakend	täistreiler
pakkimisoperatsioon	pakend	laojuhataja	kaubaalus
jaemüügipakend	vahekäik	pakkeliint	hoiuruum
turvateip	tellimus		

RÄÄKIMINE. GRAMMATIKA

3. Vaata pilte ja ütle, milliseid pildidel kujutatud esemeid saab pakendina kasutada. Kasuta järgmist lausekonstruktsiooni:

Mina arvan, et pakendina saab kasutada...(mida?)

purk

tikutoos

kile

pinal

foolium

fotoalbum

karp

kast

värvipaber

magamiskott

LUGEMINE

4. Loe teksti ja vasta küsimustele.

1. Milleks on vaja pakendit?
2. Kust saab lugeda nõudeid pakenditele?
3. Millised on põhilised pakkematerjalid?
4. Miks kasutatakse ladudes kõige rohkem poolautomaatseid seadmeid?
5. Kuidas toimub pakkimine termokahaneva kile abil?
6. Miks on sageli vaja kasutada koos pakkelindiga kartongist kaitsenurkasid?
7. Mis on kõige odavam viis kauba stabiliseerimiseks alusel ja millal seda sobib kasutada?

Pakendid ja pakkematerjalid

Kaubad ja materjalid vajavad transpordiks ja ladustamiseks ümbrist, mis kaitseks välismõjude eest. Kauba ümbrist nimetatakse taaraks ehk pakendiks. Toote pakend peab olema ökonoomne ja kaitsma kaupa rikkumise ja purunemise eest. See peab olema hügieeniline, väliselt pilku püüdev ning väljendama infot toote kohta. Seega on pakenditel kolm põhilist funktsiooni:

- kaitsta kaupu,
- muuta kaupade käsitsemine mugavaks ja efektiivsemaks,
- edastada informatsiooni kaupade kohta.

Nõuded pakendile on kirjas Pakendiseaduses. Vastavalt Pakendiseadusele liigitatakse pakendeid järgmiselt:

- müügipakend (lõppkasutajale või tarbijale müügikohas üleandmiseks ettenähtud müügiühiku osa);
- rühmapakend (mõeldud teatud hulga müügiühikute rühmitamiseks müügikohas, selle eemaldamine ei mõjuta kauba omadusi);
- veopakend (mõeldud teatud arvu kaubaühikute või rühmapakendis kaupade käsitsemiseks ja veoks, et vältida veol kauba füüsilisi kahjustusi (siia ei kuulu maantee-, raudtee-, mere- ja õhuveokonteinerid)).

Sõltuvalt pakendi taaskasutuskordadest on olemas korduskasutuspakend (läbib korduskasutussüsteemis mitu käiku või ringi) ja ühekorrapakend (mõeldud ühekordseks kasutamiseks). Pakendimaterjalidest kasutatakse kõige sagedamini järgmisi: klaas, plastik, paber ja kartong, kaasa arvatud kihiline kartong, metall, puit.

Pakkematerjalid

Igal pakkematerjalil on nii oma eeliseid kui ka puudusi.

1. Pingutav kile. Pakendite kinnitamine alustele tavalist, pingutava mähkimisega kilet kasutades on üks enamlevinud meetodeid. Kilet võib mähkida ümber aluse, kasutades käsirulli, poolautomaatset seadet või automaatset seadet. Ladudes on kõige rohkem kasutusel poolautomaatsed seadmed, kuna need suudavad suurendada tööviljakust võrreldes käsitsi mähkimisega mitmeid kordi, samas on suhteliselt odavad.
2. Termokahanev kile. Termokahaneva kile abil pakkimine on väga hea moodus kauba fikseerimiseks alusel ja selle kaitsmiseks edasiste logistiliste toimingute käigus. Alusele paigutatud kaup kaetakse termokahaneva kilega, mida seejärel kuumutatakse. Kuumutamine võib toimuda spetsiaalses kambris või kuumaõhupuhurit kasutades. Tavaliselt kaetakse kaup termokahaneva kile abil spetsiaalse mähkimismasinaga, mis on ühendatud konveieriga. Termokahaneva kilega pakkimist kasutavad üldjuhul tootjad.

3. Pakkelint. Pakkelint asetatakse tavaliselt vähemalt kahest kohast üle alusele paigutatud kauba ja viiakse aluse põhja alt läbi. Seejärel lint pingutatakse spetsiaalse käsiseadme abil ja fikseeritakse klambriga. Sageli on vaja kasutada koos pakkelindiga ka kartongist kaitsenurkaid. Ilma nendeta võib pingutatud lint muljuda pakendeid.

4. Teip. Teipimine on kõige odavam ja käepärasem viis kauba stabiliseerimiseks alusel. Teipimist on sobiv kasutada juhul, kui töömaht ei ole suur.

Enne toote jaotuse planeerimist tuleb otsustada, millist tüüpi pakendit on konkreetsel juhul õige kasutada. Otsustamisel arvestatakse tavaliselt järgmisi tegureid: toote väärtus, toote tundlikkus füüsiliste ja keemiliste mõjutuste suhtes jt.

SÕNAVARA. GRAMMATIKA

5. Kirjuta tekstist välja kõik teemakohased nimisõnad, tõlgi need ning moodusta mitmuse nimetav ja omastav kääne. Vajadusel kasuta sõnastiku abi.

KUULAMINE

6. Kuula teksti nr 5 ja märgi, kas väide on õige, vale või tekstis ei ole sellist infot.

1. ÕIGE	VALE	EI OLE TEKSTIS
2. ÕIGE	VALE	EI OLE TEKSTIS
3. ÕIGE	VALE	EI OLE TEKSTIS
4. ÕIGE	VALE	EI OLE TEKSTIS
5. ÕIGE	VALE	EI OLE TEKSTIS

SÕNAVARA. RÄÄKIMINE

7. Vaata tulbas B olevaid kaupu ning ütle, milliseid pakkematerjale A-tulbast sa kasutaksid, kui sul oleks vaja need kaubad pakkida. Põhjenda. Kasuta tingivat kõneviisi:

Kui ma peaksin pakkima....., siis...

Kui mul oleks vaja pakkida....., siis.....

A

teibialus

kahepoolne teip

turvaümbrik

plastikämber

B

kilud

pirnid

CD-toorik

saapad

teibipüstol

läbipaistev teip

rullkott

lainepapp

lainepapist kast

lainepapist pakend

peet

õllepudel

šokolaad

huulepulk

raamatud

KUULAMINE. GRAMMATIKA

8. Kuula teksti nr 6 ja kirjuta sõnade ainsuse omastava ja osastava käände vormid.

Näide: 1. rullkott, rullkoti, rullkotti

2. lainepapp,,
3. pakend,,
4. kast,,
5. läbipaistev teip,,
6. teibipüstol,,
7. plastikämber,,
8. turvaümbrik,,
9. kahepoolne teip,,
10. kotisulgur,,
11. pakkealus,,
12. teibialus,,

SÕNAVARA

9. Leia sõnakastist 10 pakendinimetust. Liigu sõnakastis piki rõht-, püst- või diagonaaljoont, edaspidi või tagurpidi.

S	V	T	V	A	B	F	E	O	P	M
U	N	M	T	E	I	P	A	G	H	Ü
A	O	P	E	B	M	L	S	D	G	Ü
R	K	A	U	B	A	A	L	U	S	G
H	P	A	K	K	E	L	I	N	T	I
J	K	T	S	C	I	P	J	S	H	P
T	I	S	D	N	A	L	N	R	O	A
A	L	A	K	I	P	E	E	M	V	K
A	T	K	I	L	E	K	O	T	T	E
R	M	E	H	P	S	O	A	M	I	N
A	K	V	E	O	P	A	K	E	N	D

KIRJUTAMINE

10. Töötate firmas, mis tegeleb pakendamisega. Teile on saanud järelepärimise suveniiride kaupluse juhataja, kes tahab saada informatsiooni teie firma ja pakutavate teenuste kohta. Kirjuta. Kasuta reklaamteksti andmeid ja kirjuta vastus järelepärimisele.

AS PAKKEHAUS

Omanäolised pakkelahendused!

(Trükk, erimõõt või erikuju, kuumakindel, antistaatiline, hingav jne.)

Ülevaade erimõõdulistest ja/või trükiga tootegruppidest, mida pakume:

KILEKOTID (erinev sangakuju ja materjal, perforeeritud, sulguriga, liimiribaga, riputusosaga);

KASTID/KARBID (erineva kuju, tüübi ja suurusega, lainepapist, kartongist ja PVC-kilest);

ETIKETID (erinevad materjalid, liimitüübid);

PABERKOTID (erinev sangakuju ja materjal, kinkekotid, reklaamkotid, pakkekotid);

TEIBID (erinevad materjalid, liimitüübid, laiused, reklaam- või ohutussümbolikaga (leppemärgid) trükk);

KILED (erinevad laiused, paksused, materjalid).

VEEL TOOTEID : trükiga õlletopsid, trükiga saatelehetaskud, trükiga turvaümbrikud, mullkilekotid, spetsiifilised pakendid (foolium-, termo-, antistaatik- jm).

Enimlevinud erilahenduste kohta on meil kodulehel (www.pakkehaus.ee) lihtsad ja mugavad päringudialloogid.

Leiame koos Teile parima lahenduse!

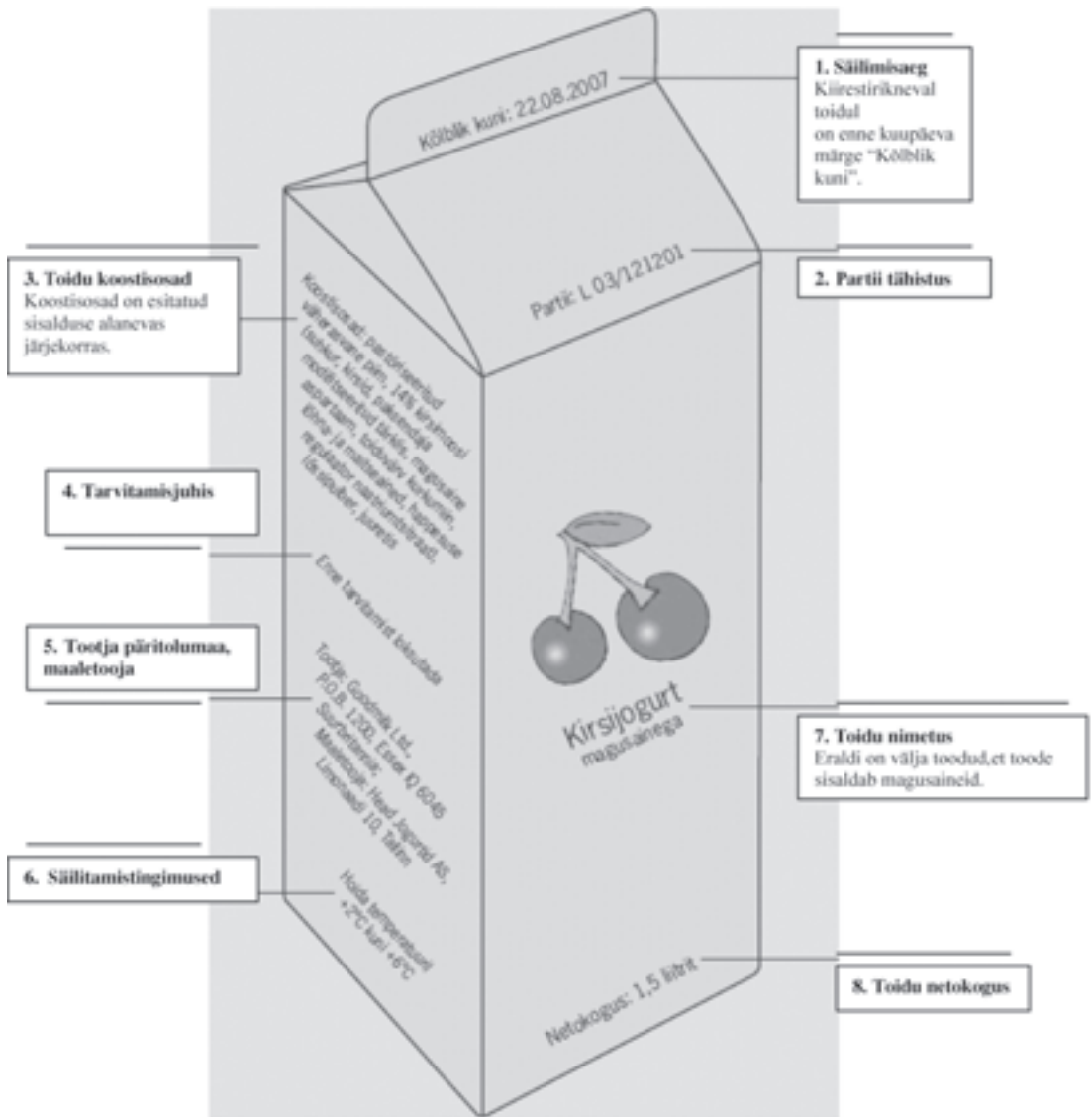
KUULAMINE

11. Kuula teksti nr 7 ja lõpeta laused.

1. Toidu ostmisel on tähtis lugeda pakendimärgistust, sest.....
2. Märgistusel peab olema ka koostisosade loetelu, kus kõik toidu koostisosad on märgitud nende sisalduse
3. Kiirestiriknevate toitude puhul peab olema pakendil.....
4. Märgistusel esitatakse valmistaja, pakendaja või müüja nimi ja aadress, selleks et.....
5. Pakendi märgistus peab olema.....

KIRJUTAMINE

12. Tutvu infovoldikuga. Leia, millist infot võib saada toidu pakendi märgistusel. Millest räägib Sulle toidu pakendi märgistus?

KIRJUTAMINE.

13. Mida sa tead Eestis ning Euroopas kasutatavatest toidumärgistest? Täida tabeli lahtrid, tuginedes oma varasematele teadmistele.

	Nimetus	Mida näitab?	Kes kontrollib vastavust?	Tootegrupid

14. Täienda teksti abil elmise ülesande tabelit.

	<p>TUNNUSTATUD EESTI MAITSE Mida näitab? Toote põhitooraine pärineb Eestist. Kriteeriumid: • toote põhitooraine pärineb 100% Eestist; • märki võivad taotleda vaid Eestis registreeritud ettevõtted, kes tõendavad põhitooraine kodumaist päritolu; • toode on edukalt läbinud laboratoorse ja sensoorse hindamise; • kvaliteediskeem on ametlikult tunnustatud (tunnistus nr PC012, välja antud 6. juunil 2003). Kes annab välja? Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda. Kes kontrollib vastavust? Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda. Tootegrupid: liha-, piima-, kala-, pagari-, kondiitri- ja teraviljatooted, aedviljakonservid, kastmed, mittealkohoolsed joogid ja alkohoolsed joogid.</p>
	<p>TUNNUSTATUD MAITSE Mida näitab? Toote kõrget kvaliteeti. Kriteeriumid: • sõltumatu eksperthinnanguga tunnustatud kvaliteet; • toore võib olla nii Eestist kui ka mujalt; • märki saavad taotleda kõik Euroopa Liidu liikmesriikide ettevõtted; • kvaliteediskeem on ametlikult tunnustatud. Kes annab välja? Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda. Kes kontrollib vastavust? Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda. Tootegrupid: liha-, piima-, kala-, pagari-, kondiitri- ja teraviljatooted, aedviljakonservid, kastmed, mittealkohoolsed joogid ja alkohoolsed joogid.</p>
	<p>EESTI PARIM TOIDUAININE Mida näitab? Uus Eesti toode, mis on läbinud oma tootegrupi aastakonkursi. Tooded on valinud spetsialistidest koosnev hindamiskomisjon. Tutvustab kodumaiseid uusi toiduaineid. Kriteeriumid: • toodetud Eestis tegutsevas ettevõttes; • uued tooted, mis on toodud Eesti turule konkursile eelneva aasta jooksul. Kes annab välja? Eesti Toiduainetööstuse Liit koostöös Tallinna Tehnikaülikooli Toiduainete Instituudiga. Tootegrupid: piimatooted, lihatooted, kalatooted, pagaritooted, kondiitritooted, puu- ja köögiviljatooted, mittealkohoolsed joogid, alkohoolsed joogid jne. Osaleda on võimalik erinevates kategooriates: uued tooted, tooted tervisele, rahvuslikud tooted.</p>
	<p>EESTIS KASVATATUD Mida näitab? Toode on Eestis kasvatatud. Tegemist on kõrge kvaliteediga aiasaadustega. Kriteeriumid: toode peab vastama Euroopa standardi kõrgemate klasside nõuetele ja see omistatakse korraga üheks aastaks. Kes annab välja? Eesti Aiandusliit. Tootegrupid: köögiviljad, puuviljad, aiamarjad, lilled, istikud, seemned, toidukartul ja teised aiasaadused (sh mesindussaadused).</p>
	<p>AUS KAUP Mida näitab? Toote valmistamisel ei ole kasutatud mehhaaniliselt konditsutatud lihamassi (MDM). Kriteeriumid: toode ei tohi sisaldada mehhaaniliselt konditsutatud lihamassi. Kes annab välja? Eesti Lihatootlejate Assotsiatsioon. Tootegrupid: lihatooted.</p>
	<p>ÖKOMÄRK Mida näitab? Toode on mahepõllumajanduslikult toodetud ja töödeldud. Kriteeriumid: toote saamisel ei ole kasutatud kunstlikke mineraalväetisi, taimekaitsevahendeid, säilitusaineid ega toiduvärve. Kes annab välja? Ökomärgi kasutusõiguse saavad mahetootjatena ja töötletajena riiklikult tunnustatud ja vastavasse registrisse kantud ettevõtted. Kes kontrollib vastavust? Taimetoodangu Inspeksioon või Veterinaar- ja Toiduamet. Tootegrupid: toidutooted ja loomasööt.</p>
	<p>KAITSTUD PÄRITOLUNIMETUS Mida näitab? Toode, mis pärineb kindlast riigist või regioonist ning millel on kohale iseloomulikest inim- ja keskkonnafaktoritest tulenevad erilised omadused. Kriteeriumid: • tooraine pärineb kindlast geograafilisest piirkonnast ning ka tootmine, töötlemine ja müügi ettevalmistamine toimuvad sealsamas; • kaitstud päritolunimetust kandva toote omadused on otseselt sõltuvad piirkonna inim- ja keskkonnafaktoritest. Tootegrupid: liha-, piima-, kalatooted, puu- ja juurviljad. Töödeldud toodetest õlu, taimeekstraktidest valmistatud joogid, sinep, pagaritooted, koogid, küpsised ja kondiitritooted ning makaronitooted. Kes kontrollib vastavust? Veterinaar- ja Toiduamet.</p>
	<p>GARANTEERITUD TRADITSIOONILINE ERITUNNUS Mida näitab? Toode on traditsioonilise tootmisviisi või koostisega ning erineb seetõttu teistest samalaadsetest toidutoodetest, kusjuures välimust tunnusooneks ei loeta. Kriteeriumid: • eripära ei või piirduda kvalitatiivse või kvantitatiivse koostisega ega tootmisviisiga, mis on määratletud ühenduse või siseriiklikes õigusaktides, standardimisasutuste kehtestatud või vabatahtlikes standardites; • registreerimiseks peab toode olema kas traditsioonilisest toorainest, traditsioonilise koostisega</p>

	<p>või toodetud ja/või töödeldud traditsioonilisel viisil. Nimi peab väljendama eripära ning ei tohi olla seotud mingi geograafilise piirkonnaga. Tootegrupid: lisaks põllumajandussaadustele ja -toodetele ka õlu, šokolaad ja muud kakaosisaldusega toidukaubad, kondiitritooted, koogid, küpsised ning muud pagaritooted, makaronitooted, eelnevalt töödeldud toidud, vürtsikastmete pooltooted, supid, puljongid, taimiekstraktidest valmistatud joogid, jäätised ja puuviljajäätised. Kes kontrollib vastavust? Veterinaar- ja Toiduamet.</p>
	<p>EUROOPA LIIDU MAHEPÕLLUMAJANDUS (vt ÖKOMÄRK) Mida näitab? Toode on saadud Euroopa Liidu mahepõllumajanduse nõudeid järgides. Märk on analoogne Eestis välja antava ökomärgiga. Märki saavad taotleda kõik Euroopa Liidu liikmesriigi tootjad, kes täidavad Euroopa Nõukogu määruse 2092/91 nõudeid ehk miinimumnõudeid. Kriteeriumid: • toote saamisel ei ole kasutatud kunstlikke mineraalväetisi, taimekaitsevahendeid, säilitusaineid ega toiduvärve; • vastab Euroopa Liidu mahepõllumajanduse nõuetele. Tootegrupid: toidutooted ja loomasööt.</p>

LUGEMINE. KIRJUTAMINE

15. Täida lüngad lehekülje http://www.aripaev.ee/3566/new_eri_artiklid_356603.html abil. Sagedasemad vead pakendamisel

- Kaupade pakendamiseks kasutatav transpordipakend on A).....
- Selline pakend on oma olemuselt väga nõrk, kuna puudub sisemine toetus.
- Kergesti purunevate esemete pakkimisel ei ole kasutatud B).....
-
- Pakend on "väsinud". Tuleks veenduda, et pakend ei ole kaotanud C).....
- Pakend peab kannatama nelja kuni viie sarnase pakendi raskust enda peal.
- Pakendi markeerimisel ei jälgita kauba peal olevaid kohustusliku D)..... või kantakse need pakendile käsitsi.

LUGEMINE. RÄÄKIMINE

16. Vasta küsimustele lehekülje <http://www.taaratark.ee/?structure=004002&content=46> abil.

- Mis on kohustuslik ja vabatahtlik märgistamine?
- Kes reguleerib pakendile kantavat märgistust?

SÕNAVARA

17. Leia, milliseid pakkeseadmeid on võimalik tellida firmast Sveiger. Kirjuta nende nimetused välja ning vajadusel tõlgi. http://www.sveiger.ee/index.php?lang=est&main_id=13

KOKKUVÕTTEV ÜLESANNE (RÜHMATÖÖ)

18. Töötate pakendite ja pakkematerjalidega tegelevas firmas. Teie ülesanne on pakkuda kliendile oma firma teenuseid kauba pakkimisel.

Mõelge, millist pakendit te pakute, millisest pakkematerjalist ja miks, ning koostage oma pakendile reklaam.

Klient soovib pakendeid järgmistele kaupadele:

1. lutid,
2. kummikud,
3. leivatooted,
4. kassitoit,
5. prillid.

TEEMA 4. TÕSTUKID

Teema lõpuks õppijad

- teavad tõstukite tehnilisi parameetreid;
- oskavad kirjeldada tõstukite tüüpe;
- oskavad kasutada erialast sõnavara järelepärimiskirja vormistamisel.

SISSEJUHATAV ÜLESANNE

1. Kuula teksti nr 8 ja jaga tähejada sõnadeks. Loe saadud lauset ning vasta küsimusele: milleks kasutatakse tavaliselt tõstikut?

Tõstuki all mõistetakse omajõuallika abil vabaltsiirduvat lähi siirdamis seadet misonmõeldud koormate vedamiseks lükkamiseks tõstmiseks või vinnastamiseks.

LUGEMINE

2. Loe teksti ja otsusta, milline pealkiri sobiks paremini. Miks?

- a) Tõstuki ostul lähtu omamiskulust
- b) Parimad tõstupid
- c) Tõstupidarki planeerimine

Suurenevad tööjõukulud, energia- ja kütusekulud ning tihe konkurents sunnivad ettevõtteid senisest tähelepanelikumalt jälgima jooksvaid kulutusi ladudes kasutatavale tehnikale. Esimeseks kulude kokkuhoidmise võimaluseks on optimaalse tõstupidarki koosseisu planeerimine. Õige tõstupidarki koostus võimaldab tööd efektiivsemalt planeerida. Teine ja samaväärne võimalus on tõsteseadmete ostmisel jälgida lisaks ostuhinnale ka tulevase eksploatatsioonikulusid. Tõstupid, mis ostes on 10 % soodsam, võib juba esimese aasta lõpuks tänu suurematele eksploatatsioonikuludele osutuda kallimaks. Seega tuleb tõstupid ostmisel tähelepanelikult jälgida kütusekulu (sisepõlemismootoriga tõstupid), elektrikulu, hooldesintervalle, kui tihti tuleb vahetada hüdrostsüsteemi õli jne. Nimetatud andmetes on eri tootjatel kohati väga suured lahknevused.

Sarnaselt autotööstusega otsivad ka tõstupidootjad pidevalt uusi võimalusi, et pakkuda klientidele järjest pikemate hooldesintervallidega ja väiksema kütusekuluga tõstukeid.

Lisaks kütusekulule on oluline kokkuhoiu võimalus valida tõstupid, mille hooldeskulud on võimalikult väikesed. Olenevalt tõstupidootjast võib hooldesintervall olla 250 kuni 1000 töötundi. Hooldeskulud võivad seega olenevalt hooldetööde hindadest erineda kuni neli korda. Samas ei saa kindlasti väita, et hooldesintervalli pikkus annab täieliku ülevaate hooldeskuludest. Hooldeskulude hindamisel on otstarbekas uurida hooldetööde graafikut – milline hooldus kui palju maksab. Tõstupid valimisel tuleb silmas pidada ka kasutusmugavust, liikumise sujuvust, nähtavust juhikabiinist jne. Tänu heale kasutusmugavusele väheneb oht vigastada töö käigus kaupa, laoriileid, tõstupid jne. Nähtavus on üks olulisemaid faktoreid.

http://www.aripaev.ee/3566/new_eri_artiklid_356606.html

KUULAMINE

3. Kuula teksti nr 9 ja sobita tõstuki tehnilise parameetri nimetus selle kirjeldusega.

1. vabatõste	a. ...on põrandapind, millel pidevalt töötatakse.
2. sõidukõrgus	b. ...maksimaalselt lubatud suurim koormus kaalühikutes, mida on lubatud tõstukiga pidevalt töötades tõsta ja teisaldada.
3. jõuallikas	c. ...suurim võimalik kõrgus meetrites, milleni on tõstuk võimeline pidevalt töötades vabalt koormusi tõstma.
4. tõstekõrgus	d. ...tõste, mille juures masti kõrgus ei suurene enne, kui tõstekahvlid on jõudnud masti tippu.
5. pöörderuum	e. ...ruumiosa läbimõõt meetrites, kus tõstuk on võimeline end risti pöörama.
6. tööpind	f. ...tõstuki kõrgeim punkt, kui kaup on tõstukil transpordiasendis.
7. tõstejõud	g. ...selleks võivad olla diiseli, bensiini, gaasi või elektri.

KUULAMINE

4. Kuula teksti nr 10 ning pane kirja erineva jõuallikaga tõstukite eeliseid ja puudusi.

Bensiinimootoriga tõstukid		Gaasiga töötavad tõstukid		Elektritõstukid	
+	-	+	-	+	-

GRAMMATIKA

5. Tõmba õigele vormile joon alla. Kontrolli 2. ülesande teksti abil.

Sarnaselt (autotööstusele/autotööstusega) otsivad ka tõstukitootjad pidevalt uusi võimalusi. Ole-nevalt (tõstukitootjalt/tõstukitootjast) võib hooldaintervall olla 250 kuni 1000 töötundi. Lisaks (kütusekulule/kütusekulust) on oluline kokkuhoiuvõimalus valida tõstuk, mille hooldekulud on võimalikult väikesed. Tõstuk, mis ostes on 10 % soodsam, võib juba esimese aasta lõpuks tänu (suuremaid eksploatatsioonikulusid/suurematele eksploatatsioonikuludele) osutada kallimaks.

KIRJUTAMINE. SÕNAVARA

6. Koosta sõnadega laused.

tõste, tõsteseade, koormus, hooldekulud, tõstukitootja, kütusekulu, tõstekahvlid, ostuhind.

RÄÄKIMINE (PAARISTÖÖ)

7. Lugege tõstukite lühiiseloostusi ning ütelge, millise tõstuki te valiksite, kui teie firma kredoks oleks a) säästlikkus, b) kiire töö, c) kvaliteet iga hinna eest. Põhjendage oma valikut.

1.	2.	3.
Tõstevõime: 2000 kg	Tõstevõime: 7000 kg	Tõstevõime: 2500 kg
Maksimaalne tõstekõrgus: 7000 mm	Maksimaalne tõstekõrgus: 6000 mm	Maksimaalne tõstekõrgus: 7000 mm
Kütusetüüp: elekter	Kütusetüüp: diiseli	Kütusetüüp: gaas

KIRJUTAMINE

8. Täida tabeli kaks esimest osa.

Tõstukite liigid

Tean	Tahaksin teada	Sain teada
1. Käsikahveltõstukid ehk kahvelkärud		
2. Tõstemehhanismiga käsikahveltõstukid ehk käärkahvelkärud		
3. Siirdamistõstukid		
4. Tugiratastõstukid ehk virnastajad		
5. Lükandmastiga tõstukid		
6. Vastukaal- ehk frontaaltõstuk		

LUGEMINE

9. Loe teksti sõnaraamatu abil ning täida eelmise ülesande tabeli kolmas osa.

Tõstukite liigid

Toodetakse kümneid erinevaid tõstukimudeleid. Tõstukite tõstevõimed on vahemikus 0,5–42 tonni. Jõuallikana kasutatakse tõstukitel diisel-, bensiini-, gaasi- ja elektrimootoreid.

Käsikahveltõstukid ehk kahvelkärud

Käsikahveltõstuk kannab tõstuki nime tinglikult, kuna tal puudub oma jõuallikas. See on mõeldud koormate (kaubaaluste) siirdamiseks lühidistantsidel (10–30 m). Sageli veetakse seda tõstukit kaasas jaotusauto furgoonis, siirdamaks kaubaaluseid autole ja autolt maha. Mugav ja ratsionaalne kasutada kohtades, kus aluseid pole vaja tõsta riulitele või virna, ning aluste siirdamisi on vaja teha suhteliselt vähe. Käsikahveltõstukid on levinud pea kõikjal tootmises ja kaubanduses. Seetõttu nimetatakse neid vahel ka „igamehe-tõstukiteks“.

Tõstemehhanismiga käsikahveltõstuk ehk käärkahvelkäru

Sageli on vaja tootmises ja jaotusladudes tõsta töö tootlikkuse ja sobiva tööasendi saamiseks kaubaalus töölaua kõrgusele. Probleemist aitab saada üle pika silindriga tõsteseadme ja käärtugedega käsikahveltõstuk. Antud tõstukit on hea kasutada abivahendina jaotuskeskuses, kus tegeldakse igapäevaselt kaupade sorteerimise ja ümberpakkimisega.

Siirdamistõstukid

Juhiplatvormita siirdamistõstuk on mõeldud siirdamiseks suhteliselt lühikestel distantsidel (10–30 m). Mugav ja ratsionaalne on kasutada seda kohtades, kus on vaja teostada sagedasti kaubaaluste siirdamisi, kuid siirdamisteepinnad ei ole pikad. Sobib hästi kasutamiseks kauba laadimisel jaotusautole või jaotusautolt maha, samuti kaupluseruumides kauba laoruumist müügisalaal toimetamisel. Juhiplatvormiga siirdamistõstuk on mõeldud siirdamiseks

keskmistel distantsidel (30–60 m), sobib hästi koormate laadimiseks treileritele, konteineritesse, jaotusauto furgoonidesse ja nendelt maha. Juhhiistmega siirdamistõstuk on mõeldud siirdamiseks pikkadel distantsidel (60–200 m). Tänu juhiistmele ja mugavale tööasendile on võimalik päev läbi kestev töö kaubaaluste siirdamisel.

Tugiratastõstukid ehk virnastajad

Tugiratastõstukitega on üldjuhul võimalik paigutada kaupa kuni neljandale riiulikorruale. Juhiplatvormita tugiratastõstukit kasutatakse lühikestel distantsidel väikestes ladudes ja tootmisettevõtetes, kus sisenevad ja väljuvad kaubavood ei ole suured. Selline tõstuk sobib igati kaupluste laoruumide tarvis ja kasutamiseks kõikjal kitsastes ruumitingimustes. Juhiplatvormiga tugiratastõstukit kasutatakse keskmistel distantsidel väikestes ladudes. Juhhiistmega tugiratastõstuk on mõeldud kauba siirdamiseks ja tõstmiseks kitsastes riiulivahekoridorides. Tõstukeid valmistatakse ka variandis, mille puhul juhiistme asemel on seismisplatvorm. Suhteliselt odava tõstukina sobib see kasutamiseks keskmise suurusega ladudes, kus kaubavood ei ole väga suured.

Lükandmastiga tõstukid.

Lükandmastiga tõstukid on ladudes enim kasutatavad tõsteseadmed. Nende eeliseks on suur kasutamise universaalsus. Kuna tõstuk liigub horisontaaltasandis edasi-tagasi koos kaubaalusega, on selle tõstukiga võimalik paigutada kaubaaluseid kõrgematele riiulikorruale distantsilt, tugiratastega esimese korruse hoiukohale sõitmata. Väikesed mõõtmed ja kaal lubavad kasutada tõstukit ka kohtades, kus suure tõstukiga pole võimalik töötada.

Pöördkahliga tõstukid

Neid kasutatakse kõrgete ladude kitsastes vahekoridorides. Tõstuk sõidab vahekoridoris risti pööramata ja kaup paigutatakse hoiukohale tõstuki kahlleid 90° pöörates.

Teleskoopõstukid

Töötavad kitsastes vahekoridorides kõrgetes ladudes. Nad täidavad laos samu funktsioone, mida pöördkahlitõstukid – aluste paigutamine hoiukohtadele ja kauba võtmine riiulikohalt. Teleskoopõstukil on tõstekahlite asemel spetsiaalne seade, mille liugkahlid liiguvad mõlemale poole, asetades ja võttes aluseid kaubaga.

Kombitõstukid

Kombitõstuki näol on ühendatud kahe erineva tõstuki, pöördkahliga tõstuki ja kõrgkomplekteerimistõstuki, omadused. Kombitõstukid on universaalsed tõstukid, töötamaks kõrgete riiulitega ladude kitsastes vahekoridorides.

Vastukaal- ehk frontaaltõstuk

See on kõige enam levinud universaalne tõstukitüüp. Kasutatakse sisepõlemis- ja elektrimootoriga tõstukeid. Diiselmootoriga tõstukid sobivad väga hästi töötamiseks poolavatud terminalides, estakaadidel ja treilerites. Elektrimootoriga vastukaaltõstukid sobivad treilerite ja konteinerite laadimiseks ja tühjendamiseks. Need on asendamatud juhtudel, kui kaubaalused on paigutatud treilerisse kahes kihis.

Hübriidtõstukid

Hübriidtõstuk on multifunktsionaalne tõstuk, mis on mõeldud kasutamiseks erinevates tootmisettevõtetes saematerjali, metallprofiilide, pikkade plastik- ja betoondetailide jms tõstmiseks.

RÄÄKIMINE

10. Millised tõstukite liigid on tekstis mainitud, mis puuduvad tabelist? Milleks ja kus neid kasutatakse?

SÕNAVARA

11. Koosta küsimused ristsõna juurde.

T	Õ	S	T	U	K	I	T	O	O	T	J	A			
V	A	S	T	U	K	A	A	L	T	Õ	S	T	U	K	
K	Ä	Ä	R	K	A	H	V	E	L	K	Ä	R	U		
T	Õ	S	T	E	J	Õ	U	D							
S	I	I	R	D	A	M	I	S	T	Õ	S	T	U	K	
H	O	O	L	D	E	K	U	L	U	D					
T	U	G	I	R	A	T	A	S	T	Õ	S	T	U	K	
J	U	H	I	I	S	T	E								
V	A	B	A	T	Õ	S	T	E							
K	Ä	S	I	K	A	H	V	E	L	T	Õ	S	T	U	K

GRAMMATIKA

12. Tutvu grammatikaseletusega.

mine liite abil moodustatakse *ma*-infinitiivist tegevusnimi.

Näiteks: *tõst/ma – tõst/mine*

Leia tekstist „Tõstukite liigid“ *mine*- liite abil moodustatud sõnu ning kirjuta need välja.

SÕNAVARA. KIRJUTAMINE

13. Koosta eelmise ülesande viie sõnaga oma laused.

RÄÄKIMINE

14. Arutage naabriga.

- Millele tuleb tähelepanu pöörata tõstuki ostul?
- Millised tehnilised parameetrid iseloomustavad tõstukit?
- Milliseid tõstukite liike te teate?

KOKKUVÖTTEV ÜLESANNE

15. Sa töötad laos ning soovid osta 3 uut elektritõstukit. Tutvu reklaamkuulutusega ning kirjuta firma juhatajale järelepärimiskiri.

TÕSTUK OÜ
TÕSTUKITE JA EHTUSMASINATE MÜÜK,
HOOLDUS, REMONT JA RENT.
TÕSTUKITE JA EHTUSMASINATE VARUOSADE
JA LISASEADMETE MÜÜK.
LAOSISUSTUSE JA LAOSEADMETE MÜÜK JA PAIGAL-
DUS.
Address: Kerese 222
245567 Tallinn
info@tõstuk.ee
tel 222 222 555

SIIA KIRJUTA:
firma andmed

kuupäev

Järelepärimine

SIIA KIRJUTA:
Pöördumine

SIIA KIRJUTA:
Tutvusime Teie poolt pakutavate toodetega

SIIA KIRJUTA
Oleme huvitatud

- tootevalik, tootja
- tõstukite tehnilised parameetrid
- hinnad
- garantii
- tõstuki hooldus ja remont

Lugupidamisega

SIIA KIRJUTA:
oma nimi
allkiri

KUULAMISTEKSTID

Tekst nr 1. Intervjuu logistikaspetsialistiga

-Tere, Tiiu! Täna me tahame rääkida laojuhataja tööst. Mida teie arvates peab oskama ja teadma laojuhataja?

-Tere! Minu arvates laojuhataja kõige tähtsam funktsioon on korraldada töö sellisel, et inimeste tööjõud kui kõige kallim ressurss oleks täielikult ära kasutatud. Laojuhataja peab suutma mõjutada töötajate arvamusi, seisukohti, suhtumist ja käitumist sellisel, et saavutatakse optimaalne tootlikkus. Laojuhataja peab teadma ja mõistma erinevaid probleeme ning olema suuteline nendega töötama.

-Millised on siis need omadused, mida nõutakse laojuhatajalt?

-Üks tähtsamatest omadustest, mida nõutakse kaas-aegselt lao juhilt, on võime minna kaasa muutustega. Laondus on muutunud viimase kahekümne aasta jooksul rohkem, kui kogu eelmise sajandi jooksul. Esimene suur muutus laonduses oli tõstuki kasutuselevõtmine Teise maailmasõja järel.

Teine ja veelgi revolutsioonilisem muutus on üldine personaalarvutite kasutuselevõtmine. Kolmandaks oluliseks muutuseks on automaatse identifitseerimise tehnoloogia juurutamine. Kahjuks ei kasutata paljudes ladudes kõiki võimalusi, mida pakuvad kaasaaegsed tehnoloogia, tehnika ja töökorraldusmeetodid. Nii näiteks juurdub visalt kooditehnoloogia rakendamine, sageli ei kasutata poolautomaatseid kilemähkimis-seadmeid, saadeti ei markeerita transpordietikettidega jne.

Tekst nr 2

1. A) Laopidaja peab arvestust sissetulnud, väljasaadetud ja laos olevate kaupade üle. B) Laopidaja peab arvestust sissetulnud, väljasaadetud ja laos olevatest kaupadest.

2. A) Laopidaja tööga kaasneb materiaalne vastutus. B) Laopidaja tööle kaasneb materiaalne vastutus.

3. A) Laojuhataja töö nõuab logistika-alased teadmised ning juhtimisoskused. B) Laojuhataja töö nõuab logistika-alaseid teadmisi ning juhtimisoskusi.

4. A) Laopidaja töö eeldab nii iseseisvust kui ka koostöövõimet meeskonnas. B) Laopidaja töö eeldab nii iseseisvust kui ka koostöövõimele meeskonnas.

5. A) Laojuhataja peab olema otsustusvõimeline, et tulla toime lao juhtimisega muutuvates olukordades. B) Laojuhataja peab olema otsustusvõimeline, et tulla toime lao juhtimisest muutuvates olukordades

Tekst nr 3

-Tere hommikust! Te kuulete raadiosaadet „Eesti laondus“. Täna saates jutustab teile Tallinna Külmhoo-
ne laojuhataja komplekteerimistö efiktivsusest. Tere hommikust, Hendrik.

-Tere, Jaana. Tere ka kõigile laondushuvilistele!

-Räägitakse, et komplekteerimine on selline valdkond, kus hästi läbimõeldud ja organiseeritud

tegutsemisega on võimalik saada efekti kõige kiiremini. On see nii?

-Just nii. Kuna komplekteerimistö moodustab umbes 70 % laos tehtavast tööst, siis juba väikesed muudatused töö ümberkorraldamisel võivad anda suurt kulusäästu.

-Hendrik, jutustage palun põhjalikumalt komplekteerimisest.

-Tavaliselt algab komplekteerimisprotsess komplekteerimislehe väljaprintimisega. Komplekteerimislehed järjestatakse marsruutide ja kättetoimetamise aja järgi. Komplekteerimisleht sisaldab selliseid andmeid, nagu kauba laokood, aktiivaadress, kauba nimetus, hulgi-pakendi kogus ning kliendi poolt tellitud kogus. Kiire ja kvaliteetse komplekteerimise aluseks on komplekteerimisloogika. Kaubad komplekteeritakse aktiivaadressidelt vastavalt komplekteerimislehel olevale järjekorrale. Komplekteeritakse kas alustele või konteinerisse. Komplekteerimise ratsionaalset planeerimist takistavad liiga suured lao sisesed vahemaad. Komplekteeritud kaubakoht tuleb transpordiks ette valmistada, kiletada ja varustada pakkelehega. Selline on siis lühikene jutt komplekteerimisprotsessist.

-Täname Teid, Hendrik! Ilusat päeva kõigile raadiokuulajatele ning kohtumiseni järgmises saates, milles te kuulete põnevat juttu kauba käsitlussüsteemist.

Tekst nr 4

Pakkimistööl ja pakenditel on suur mõju logistiliste süsteemide produktiivsusele ja logistilistele kuludele. Pakkimisoperatsioonid koos pakendite maksumusega ja pakkematerjalide likvideerimisega on olulised logistiliste kulude allikad. Pakkimine mõjutab üldjuhul kõiki logistiliste toimingute sooritamise seotud kulusid. Pakendid jaotatakse üldjuhul kahte põhitüüpi: tarbijapakend ja logistilised pakendid. Tarbijapakend on enamasti jaemüügipakend, mida kasutatakse jaotusahela viimases lülis – jaekaubanduses. Logistilised pakendid aitavad vahendada materjalivoogusid tootmises, transpordis, käsitsemisel ja ladustamisel.

Tekst nr 5

1. Kartongist kaitsenurkasid kasutatakse sageli koos pakkeliindiga, et pingutatud lint ei muljaks pakendeid.
2. Pakendile ja pakendi kasutamisele esitatavad üldnõuded sätestab pakendiseadus.
3. Termokahaneva kile kasutamine on kõige odavam ja käepärasem viis kauba stabiliseerimiseks alusel.
4. Pakendiettevõtja on isik, kes majandus- või kutsetegevuse raames pakendab kaupa, veab sisse või müüb pakendatud kaupa.
5. Müügiühikute rühmitamiseks müügikohas on mõeldud veopakend.

Tekst nr 6

- Näide: 1. rullkott, rullkoti, rullkotti
2. lainepapp, lainepapi, lainepappi
3. pakend, pakendi, pakendit

4. kast, kasti, kasti
5. läbipaistev teip, läbipaistva teibi, läbipaistvat teipi
6. teibipüstol, teibipüstoli, teibipüstolit
7. plastikämber, plastikämbrī, plastikämbrīt
8. turvaümbrik, turvaümbriku, turvaümbrikku
9. kahepoolne teip, kahepoolse teibi, kahepoolset teipi
10. kotisulgur, kotisulguri, kotisulgurit
11. pakkealus, pakkealuse, pakkealust
12. teibialus, teibialuse, teibialust

Tekst nr 7

Loe toidu ostmisel pakendi märgistust, sest see sisaldab olulist informatsiooni, mis aitab Sul teadlikult teha õigeid valikuid

1. Toidu nimetus peab olema piisavalt täpne toidu iseloomustamiseks, vajadusel on esitatud nimetuse lähedal ka toidu kirjeldus. Nimetuses või selle juures antakse teavet toidu oleku ja kasutatud töötlemisviiside kohta (nt kuivatamine, külmutamine jne). Teatud toidunimetus võib kasutada ainult tingimusel, et selle koostis vastab kindlatele koostisnõuetele (nt mahl, moos, šokolaad jne).
2. Koostisosade loetelus on märgitud kõik toidu koostisosad nende sisalduse alanevas järjekorras. Lisaained tähistatakse rühmanimetusena, millele järgneb lisaaine nimetus või numbriline tunnus.
3. Toidu pakendil peab olema esitatud netokogus, vedelatel toitudel mahuühikutes (näiteks ml, l jne) ja muudel toitudel massiühikutes (näiteks g, kg jne).
4. Kindlasti peavad olema esitatud säilimisaeg ja säilitamisjuhised. Kiiresti riknevate toitude puhul kantakse viimane tarvitamispäev pakendile sõnadega „kölblik kuni“. „Köblilik kuni“ tähistatud toitu pole lubatud peale märgitud kuupäeva müüa, kuna selle möödumisel võivad hakata selles arenema tervisele ohtlikud mikroorganismid. Teiste toitude puhul kantakse pakendile minimaalne säilimisaeg väljendiga „parim enne“. Toite, mis on tähistatud märgistusega „parim enne“, tohib müüa peale märgitud säilimisaega vaid juhul, kui toit on kvaliteetne ja ostjat teavitatakse „parim enne“ kuupäeva möödumisest. Kiirestiriknevaid toite tuleb säilitada jahutatult või külmutatult, järgida tuleb pakendile märgitud säilitamise tingimusi.
5. Märgistusel esitatakse valmistaja, pakendaja või müüja nimi ja aadress. Kontaktandmed peavad viitama ettevõtjale, kelle poole tarbija saab vajadusel lisateabe või kaebuste puhul pöörduda.
6. Toote päritolumaad või -piirkond esitatakse juhul, kui selle puudumine võib tarbijat oluliselt eksitada.
7. Toitumisalane teave on informatsioon energiasalduse, valkude, rasvade, süsivesikute jm toitainete kohta. Toitumisalase teabe peab esitama toidu märgistusel juhul, kui märgistusel esitatakse toitumisalane väide (nt „lahja“, „E-vitamiiniga“, „kiudainerikas“ või „rasvavaba“). Teave toitainete sisalduse kohta esitatakse 100 g või 100 ml toidu kohta. Lisaks väljendatakse vitamiinide ja mineraalainete kogus ka protsendina täiskasvanud inimesele soovitatavast päevasest kogusest.

Märgistusel ei tohi anda ebaõiget teavet toidu olemuse, koostise või päritolu kohta! Pakendi märgistus peab olema eestikeelne! Toidu nimetus, netokogus ja säilimisaeg peavad olema ühes vaateväljas!

Tekst nr 8

Töstuki all mõistetakse oma jõuallika abil vabalt liikuvat lähisiirdamiseadet, mis on mõeldud koormate vedamiseks, lükkamiseks, tõstmiseks või vinnastamiseks.

Tekst nr 9

Toodetakse kümneid erinevaid tõstukimudeleid. Tõstukeid iseloomustavad peamiselt järgnevad tehnilised parameetrid:

1. Tõstejõu all mõeldakse maksimaalselt lubatud suurimat koormust kaalühikutes, mida on lubatud tõstuki-ga pidevalt töötades tõsta ja teisaldada. Maksimaalne koormus ei ole üldjuhul lubatud kõrgete tõstete puhul.
2. Tõstekõrguse all mõeldakse tõstekahvlite suurimat võimalikku kõrgust meetrites, milleni on tõstuk võimeline pidevalt töötades vabalt koormusi tõstma.
3. Tõstuki pöörderuumi all mõeldakse ruumiosa läbimõõtu meetrites, kus tõstuk on võimeline end risti pöörama.
4. Sõidukõrgus on tõstuki kõrgeim punkt, kui kaup on tõstukil transpordiasendis. Seda on vaja pidada silmas koridoride ja ukseavade läbimisel.
5. Vabatõste. Kui töötatakse madalates kohtades, võib juhul, kui kaupa on vaja ladustada kahes kõrguses, osutada vajalikuks vabatõste. See on tõste, mille juures masti kõrgus ei suurene enne, kui tõstekahvlid on jõudnud masti tippu.
6. Tööpind on põrandapind, millel pidevalt töötatakse. Kaasaegsete laotõstukite kasutamisel kehtivad põrandapinna siledusele ja tugevusele suhteliselt ranged nõuded.
7. Jõuallikas. Sisepõlemismootorites kasutatakse kolme kütuseliiki: diiselmootor, bensiin ja gaas; on olemas ka elektritõstukid.

Tekst nr 10

Bensiinimootoriga tõstukeid kasutatakse üldjuhul töötamise välitingimustes. Võrreldes diiselmootoriga tõstukitega on eeliseks madalam ostuhind, puuduseks aga väiksem ressurss ja heitgaaside suurem toksilisus.

Gaasiga töötavate sisepõlemismootoriga tõstukeid on võimalik kasutada nii väljas kui ka sisetingsimustes, puudusteks on aga tülikam ja aeganõudvam tankimine ning eritingimuste loomine gaasiballonide tagavara hoidmiseks.

Elektritõstukite eelisteks on väiksem pöörderuum, peaaegu olematu müratase, suur töökiindlus ja madalad hoolduskulud. Puuduseks on samas suhteliselt kõrge hind ja tööressursi piirang, mis on määratud akude mahutavuse ja tõstuki kasutamise intensiivsusega. Akude laadimistsükkel nõuab oma aja ja selle jooksul ei ole võimalik tõstukit kasutada.

SÕNASTIK

A

aega/nõudev, -nõudva, -nõudvat
– медленный, требующий времени

aktiivpesa, -, - – активная ячейка

allahindamisakt, -i, -i – акт списания

alus, -e, -t – основа, поддон

andme/pank, -panga, -panka
– банк данных

arve, -, -t – счёт

arvelevõtmis/ma, -se, -st – взятие на учёт

arve-saateleh/t, -e, -te
– сопроводительная накладная

arvestust pidama, arvestust pidada, pean arvestust (mille üle?) – вести учёт (чего?)

asetama, -da, -n – класть, поместить, поставить

H

hankelepung, -u, -ut – договор о поставке

hankija, -, -t – поставщик

hoid, hoiu, hoidu – сохранение, хранение

hoiu/koht, -koha, -kohta
– хранилище, место для хранения

hoiuruum, -i, -i – место для хранения, помещение для хранения

hoiustamis/ma, -se, -st – хранение, сохранение

hooldekulu, -, - – расходы на обслуживание

hulgipakend, -i, -it – оптовая упаковка

hävi/ma, -da, -n – ломаться, разрушаться, портиться, гибнуть

I

inventeerimis/ma, -da, -n
– инвентаризировать

J

jaemüügipakend, -i, -it
– розничная упаковка

jaotus, -e, -t – распределение, деление, раздел

jaotustegevus, -e, -t – действие по разделению, распределению

juhiplatvorm, -i, -i – платформа управления

juhtima, juhtida, juhin

– руководить

jõuallika/s, -, -t – источник энергии

K

kaalu/ma, -da, -n – весить

kaitse/nurk, -nurga, -nurka
– защитный уголок

kast, -i, -i – ящик

kaubaalus, -e, -t – поддон

kaubakood, -i, -i – код товара

kaubaveo saate/leht, -lehe, -lehte – накладная на перевозку товара

kauba/voog, -voo, -voogu
– поток товара

kaup, kauba, kaupa – товар

kavanda/ma, -da, -n

– планировать, намечать

kiiresti/riiknev, -riikneva, -riiknevat
– скоропортящийся

kile, -, -t – плёнка

kilemähkimissead/e, -me, -et
– устройство для оборачивания плёнкой

kileta/ma, -da, -n – заворачивать в плёнку

kiletamisead/e, -me, -et
– устройство для заворачивания в плёнку

kindlusta/ma, -da, -n

– обеспечивать, гарантировать

kinnita/ma, -da, -n – закреплять

klamb/er, -ri, -rit – скрепка, зажим

kogus, -e, -t – количество

kombitõstuk, -i, -it – комбинированный подъёмник

komplekteerija, -, -t
– комплектовщик

komplekteerimis/ma, -da, -n
– комплектовать

komplekteerimis/leht, -lehe, -lehte – лист на комплектацию

komplekteerimistö, -, -d
– работа по комплектации

komplekteerimisviis, -i, -i – способ комплектации

konto väljavõt/e, -te, -et
– выписка со счёта

kooditehnoloogia, -, -t – кодовая технология

koormus, -e, -t – нагрузка

koostisosa, -, - – компонент, составляющая

korduskasutuspakend, -i, -it
– многоразовая упаковка, повторно используемая упаковка

korrapäraselt – правильно, регулярно

kotisulgur, -i, -it – запайщик пакетов

kulukontroll, -i, -i – контроль расходов

kulusääst, -u, -u – экономия

kuumakind/el, -la, -lat
– термостойкий, теплоустойчивый

kuumaõhupuhur, -, -it
– воздуходув горячего воздуха

kuumuta/ma, -da, -n – нагревать, разогревать

käepära/ma, -se, -st
– сподручный, подручный

käitlemisprotsess, -i, -i – процесс обращения, обслуживания

käsikahveltõstuk e kahvelkäru, -, -
– мануальная вилочная тележка

käsirull, -i, -i – ручной рулон

käsitse/ma, -da, -n – обращаться

käärkahvelkäru ehk tõstemehhanismiga käsikahveltõstuk, -i, -it – ножничная тележка

kütusekulu, -, - – расход на топливо

L

ladu, lao, ladu – склад

ladusta/ma, -da, -n
– складировать

ladustus, -e, -t – складирование

laine/papp, -papi, -pappi – картон

laodokumentatsioon, -i, -i
– складская документация

laoinventar, -i, -i – складской инвентарь

laojuhataja, -, -t – заведующий складом

laojuhkon/d, -na, -da
– руководство склада

laokood, -i, -i – складской код

laopersonal, -i, -i – складской персонал

laorum, -i, -i – складское помещение
laovaru, -, - – складской запас
liikumisteeikon/d, -na, -da – путь передвижения
liimiriba, -, - – полоска клея
loovutami/ne, -se, -st – перемещение
läbipaist/ev, -va, -vat – прозрачный
lükandmastiga tõstuk, -i, -it – погрузчик с выдвижной мачтой
M
mahakandmise akt, -i, -i – акт списания
mahalaadimi/ne, -se, -st – разгрузка
mahalaadimistö, -, -d – работа по разгрузке
mahuka/s, -, -t – вместительный, объёмный
maksekorraldus, -e, -t – платёжное поручение
maksetingimus, -e, -t – условие платежа
maksetäht/aeg, -aja, -aega – срок оплаты
maksja, -, -t – плательщик
markeeri/ma, -da, -n – маркировать
mulju/ma, -da, -n – мить, ломать
mullkile/kott, -koti, -kotti – воздушно-пузырчатый пакет
mõõtma, -mõõta, mõõdan – замерять, измерять
mähki/ma, -da, mähin – кутать, обтягивать
märgistus, -e, -t – маркировка, обозначение
müügi/hind, -hinna, -hinda – товарная цена, цена реализации
müüjipakend, -i, -it – товарная упаковка
müügitellimus, -e, -t – торговый заказ
N
nõue, nõude, nõuet – требование
nõuetekohaselt – в соответствии с требованием

O
ohutustehnika, -, -t – техника безопасности
ostuassistent/t, -di, -ti – торговый ассистент
ostu/hind, -hinna, -hinda – закупочная цена
ostu-müügileping, -u, -ut – договор о купле-продаже
P
paiguta/ma, -da, -n – размещать, помещать
paigutaja, -, -t – укладчик
paikne/ma, -da, -n – находиться, располагаться
pakend, -i, -it – упаковка
pakendiosa, -, - – часть упаковки
pakendiseadus, -e, -t – закон об упаковке
pakkealus, -e, -t – палета, поддон
pakke/leht, -lehe, -lehte – упаковочный лист
pakke/lint, -lindi, -linti – упаковочная лента
pakkematerjal, -i, -i – упаковочный материал
pakkima, pakkida, pakin – упаковывать
pakkimisoperatsioon, -i, -i – операция по упаковке
pakkimistö, -, -d – упаковочная работа
pinguta/ma, -da, -n – подтягивать, натягивать
pingutav kile – натяжная плёнка
prakeerija, -, -t – бракировщик
purune/ma, -da, -n – ломаться, колоться, разбиваться
põhitooraine, -, -t – основное сырьё
pärine/ma, -da, -n – происходить
pööderuum, -i, -i – место вращения
pöördkavliga tõstuk, -i, -it – погрузчик с вращающимися вилами
R
realiseerimis/aeg, -aja, -aega – срок реализации
rikne/ma, -da, -n – портиться

rullkott, -koti, -kotti – пакет в рулонах
rühmapakend, -i, -it – групповая упаковка
S
saabu/ma, -da, -n – прибывать
saadetus, -e, -t – посылка, передача, отправление
saate/dokument, -dokumendi, -dokumenti – сопроводительный документ
saate/leht, -lehe, -lehte – накладная
sang, -a, -a – ручка
sead/e, -me, -et – устройство
siirdama, siirata, siidan – перекладывать, перемещать (с места на место)
siirdamistöstük ehk siir-detöstük -i, -it – вилочная тележка (электрическая или полуэлектрическая)
siirderiul, -i, -it – перекатной стеллаж
siirdetöstük ehk siirdamistöstük – вилочная тележка (электрическая или полуэлектрическая)
sisaldus, -e, -t – содержание
sisepõlemismootor, -i, -it – мотор внутреннего сгорания
sisseost, -u, -u – закупка
sissetuleku KO – приходный кассовый ордер
sissetulnud – прибывший
soodustus, -e, -t – скидка, уценка
sulgur, -i, -it – запайщик
sularahaarve, -, -t – счёт наличных денег (товарный чек)
sõidukõrgus, -e, -t – высота езды
säilimis/aeg, -aja, -aega – срок хранения
säilitamistingimus, -e, -t – условия хранения
säilitustemperatuur, -i, -i – температура хранения
säästlikkus, -e, -t – экономность, бережливость
sügavlaadimi/ne, -se, -st – глубинное складирование

T

taara, -, **-t** – тара
taaskasutus, -e, **-t** – многоразовое использование
tarbijapakend -i, **-it** – потребительская упаковка
tarvitamisjuhus, -e, **-t** – случай использования/употребления
teibialus, -e, **-t** – основание для скотча
teibipüstol, -i, **-it** – диспенсер ленты скотч
teip, **teibi**, **teipi** – скотч
teleskoopitõstuk, -i, **-it** – телескопический подъёмник
tellimus, -e, **-t** – заказ
termokahanev kile, -, **-t** – термоусадочная плёнка
toimeta/ma, -da, **-n** – доставлять, хлопотать
toiming, -u, **-ut** – действие, сделка
toode, **toote**, **toodet** – продукт, товар
toote/grupp, -grupi, -gruppide
– группа продуктов
toote/kaart, -kaardi, -kaarti
– товарная карта
tootekood, -i, **-i** – товарный код
tootja, -, **-t** – производитель
tootma, **toota**, **toodan**
– производить
transpordietiket/t, -i, **-ti**
– транспортная этикетка
transpordivahend, -i, **-it**
– транспортное средство
tugiratastõstuk, -i, **-it** – штабелёр с опорными колёсами
tunnustatud – признанный
turva/teip, -teibi, -teipi – стреч-плёнка
turvaümbrik, -u, -ku (-ut)
– сохранный конверт
tõste/jõud, -jõu, -jõudu
– подъёмная сила
tõstekahvel, -li, -lit – подъёмные вилы
tõstekõrgus, -e, **-t** – высота подъёма

tõstemehhanismiga käsikahveltõstuk ehk **käärkahvelkäru**
– ножничная тележка
tõstesead/e, -me, **-et** – подъёмное устройство
tõstuk, -i, **-it** – подъёмник
tõstukijuh/t, -i, **-ti** – машинист подъёмника
tõstukipar/k, -gi, **-ki** – парк подъёмников
tõstukitootja, -, **-t** – производитель подъёмников
täistreiler, -i, **-it** – полный трейлер
tõõjaotus, -e, **-t** – распределение труда
tõõjõukulu, -, -- затраты на рабочую силу
tõõkorraldus, -e, **-t** – рабочий распорядок
tõõpin/d, -na, **-da** – рабочая площадь
V
vabatõste, -, **-t** – свободный подъём
vahekoridor, -i, **-i** – проход
vahe/käik, -käigu, -käiku – проход
valmistoodang, -u, **-ut** – готовая продукция
vanemvastuvõtja, -, **-t** – старший приёмщик
varuosa, -, -- деталь
varusta/ma, -da, **-n** – снабжать
vastukaal- ehk **frontaaltõstuk**, -i, **-it** – противовесный погрузчик
vastupidav, -a, **-at** – устойчивый, выносанный
vastuvõtmi/ne, -se, **-st** – приём
vastuvõtuakt, -i, **-i** – акт приёма
vastuvõtuala, -, -- область, территория приёма
vedu, **veo**, **vedu** – перевозка
veok, -i, **-it** – транспорт, средство для перевозки
veopakend, -i, **-it** – транспортная упаковка
veoprotsess, -i, **-i** – процесс перевозки
vim, -a, **-a** – штабель, груда
vimastaja, -, **-t** – штабелёр

vimastami/ne, -se, **-st**
– штабелёвка
volikir/i, -ja, **-ja** – доверенность
välismõju, -, -- внешнее влияние
väljaminek, -u, **-ut** – расход, издержки
väljasaadetud – высланный
väljasta/ma, -da, **-n** – выдавать
väljastaja, -, **-t** – раздатчик товара
välja/vedu, -veo, -vedu – вывоз
väljavõt/e, -te, **-et** – выдержка, выписка
väärtus, -e, **-t** – стоимость, ценность
Õ
õhuveokonteiner, -i, **-it**
– контейнер для воздушной перевозки
Ü
ümberrhindamise akt, -i, **-i** – акт переоценки
ümberraldami/ne, -se, **-st**
– переустройство, реорганизация
ümberrpaigutami/ne, -se, **-st**
– перестановка, перемещение
ümbris, -e, **-t** – оболочка